

bulletin Střediska východočeských spisovatelů

číslo 34 ❖ ročník IX ❖ 2013

Ilustrace: Václav Smejkal: Most do minulosti

Lucie
Hrochová

NA SLOVÍČKO S LUCIÍ HROCHOVOU

Lucie Hrochová bydlí v Opatovicích u Světlé nad Sázavou, studuje na gymnázium v Ledči nad Sázavou a není až tak dlouho, co byla přijata za členku Střediska východočeských spisovatelů v Pardubicích, čímž se ve svých devatenácti letech stala naší nejmladší kolegyní. Vydala už dvě knížky: Přátelství z nebes (Akcent, 2009) a Poznání z nebes (Akcent 2011). Úspěšně se zúčastnila literárních soutěží a publikovala i v Kruhu.

Jak ovlivňuje literární tvorba Váš život?

Můj život značně ovlivňuje nejen literární tvorba, ale i umění jako takové. Věnuji mu veškerý čas, který nespokne gymnázium. V základní umělecké škole či na různých uměleckých workshopech jsem pomalu častěji než doma. Neumím například zapnout televizi, protože když jsem ji používala naposledy, nebylo ještě digitalizované vysílání a měli jsme jen jeden ovladač.

Máte nějaké literární vzory, a jaký mají vliv na Vaši tvorbu?

Když se tak zamyslím, k psaní mě v prvopočátku přivedla J. K. Rowlingová. Láskalo mě vytvořit si svůj vlastní svět tak, jako to udělala ona. Poslední dobou čtu však především – zcela dobrovolně – povinnou četbu k maturitě. Na seznamu jsou opravdové skvosty české i světové literatury. Za ty, které jsem již „ochutnala“ mohu jmenovat například díla Hemingwaye, Poa, Čapka nebo Havlíčka. Díky četbě těchto velikánů si pomalu ale jistě rozšiřuji slovní zásobu a všímám si i dalších kvalit, které jejich díla obsahují.

Jak se k Vaší literární tvorbě staví kamarádi a celkově okolí?

Mám za sebou autorské čtení, které bylo určeno především mým spolužákům z gymnázia. Ráda bych je pochválila – byli to pozorní posluchači. Úsměvně je, že mě nabádají k tomu, abych o nás jakožto o třídě napsala knihu. Na román se necítím, ale myslím, že mě umluví alespoň na povídku. ☺ Říká se, že vrána k vráně sedá – je to tak. Poslední dobou se mi daří nechat se obklopotvat lidmi, kteří mi jsou podobní, mají stejné zájmy a mohu u nich tedy čekat pochopení. Z toho vyplývá, že okolí se ke mně, a tedy i k mé literární tvorbě, staví více než ladně. Ty, kteří se na mě dívají skrz prsty, k sobě nepouštím.

Jste připravena na skutečnost, že se můžete setkat s nepochopením soutěžních porot, literárních kritiků a dokonce i v redakcích?

Zastávím se u literárních soutěží. Je dobré nebrat je příliš vážně – a to i když jsou odezvy kladné. Samozřejmě si velmi vážím, když některá porota můj text ocení. Neznamená to ovšem, že si na základě toho mohu myslet, že již umím psát.

Stejně tak to, že se neumístím, neznamená, že můj text za nic nestál. Osvědčilo se mi nevnímat hodnocení mých textů osobně – někdy je totiž trochu těžké oprostít se od toho, že lidé nemají výhrady ke mně jako k osobě nebo k mé osobní výpovědi, ale spíše k formální stránce mého textu. Snažím se zabývat se jen konstruktivními poznámkami.

Jaké máte záměry po skončení gymnázia, což je už téměř na dohled?

Ráda bych studovala obor herectví na katedře alternativního divadla na pražské DAMU, případně jiný obor na DAMU, brněnské JAMU či na pražské nebo zlínské herecké vyšší odborné škole.

Otázky kladl Milan Dušek

ČÁST LITERÁRNÍ

MIROSLAV KUBÍČEK

podzimní kamení

teplo hlíny jako z úst
dýcháme podzimní slunnosti
duše kamení nezdušená
kamenné zvuky tuhnou
už se nerozbíhají
ustydlé usíná léto
je to tak líto

lidé šlapou bez zachvění
po oblastí kamenů
lísavé listí lisuje zvukot
do sršivosti vichření
deště navlékají prchavé chvíle
ozvěna kamenů pustne
je to tak smutné

slyšíme svou touhu
stále před podzimkem
alespoň ji přidržet
v úniku barbarských barev
dychtivá slova tichnou
jak kamení večerní
je to tak jesenní

těšení

těším se z bouřného ticha
ze zpěvu lesa
z mlčení usedlých kamenů
z doteků horské vody
z vlasatých suchopýrů

vlánivě víří snění
těšivě tišivé buření
chutnám ukrojený chleba
jak zralé jablko voní

co by mě nejvíc těšilo
čisté slovo
tvoje slovo

ŠTĚDROVEČERNÍ HOST

VÁCLAV FRANC

Od doby, kdy manžel náhle zemřel a dcera se vdala a odstěhovala se do města, trávil jsem Štědrý večer ve společnosti svého syna Jendy. A nejinak by tomu bylo i toho roku, kdyby mně nenarukoval na základní vojenskou službu. Pochopitelně jsem ve své chaloupce v podhůří pekla cukroví, abych čerstvému vojákovi poslala alespoň kousek domova. Však se paní poštačka podivovala: „Paní Horáková, ten váš Jenda se ale má, hned bych si to s ním vyměnila.“ Smála se, ale když potěžkala balík, zhrozila se: „Ještě štěstí, že mám kolo, to bych se do vsi pěkně pronesla!“

Nevím, co bych za to dala, kdyby mohl být můj Jenda se mnou. Co naplat, vojna je vojna. Dcera se zetěm a dětmi mě dopoledne navštívila, dárek přinesla, pochopitelně mě přemlouvali: „Babi, pojedte k nám, uvidíte, jak se Pěta bude radovat, až se rozsvítí stromeček!“

„Kdepak, doma zůstanu, co kdyby Jendu pustili,“ nedala jsem se zlákat. To by byl krásný dárek. Vlastně ten nejkrásnější.

„Babi, mladýho bažanta, co se ještě v kasárnách nestačil rozkoukat, nepustěj pomalu ani na vycházku, natož pak na Vánoce domů,“ snažil se mě zlomit zeť Petr.

„A co kdyby...“, umíněně jsem trvala na svém.

„Mami, budeš tady sama,“ ani dceřiny prosící oči nedosáhly úspěchu.

Když po mladých zůstaly jen dvě dlouhé stopy ve sněhu od auta, obešla jsem hospodářství. Pochopitelně jsem musela nadělit slepicím a králíkům něco dobrého a nezapomněla jsem v duchu Erbenova Štědrého večera ani na kocoura. Vyzdobila jsem si do vázy smrkovou větvíčku a začala smažit rybí řízek. Dcera mně přivezla dva kousky, copak bych sama dělala s celým kaprem. Ale co kdyby...

Nastrojila jsem se svátečně, jako bych skutečně věřila, že přijde Jenda. V duchu mě napadaly všelijaké myšlenky, jak se tam asi má, poprvé sám daleko od domova. Možná že i nějaká ta slzička potajmu ukápně, a už jsem měla oči zalité slzami, ale co..., každé ptáče jednou vyletí z hnízda.

Když mně bylo nejsmutněji, rozdělala jsem balíček od dcery. Kolikrát já jí říkám, že nic nepotřebuju, ale copak si dá říct. Nějakou kosmetiku stejně neužiju a jídlo si koupím v prodejně, ale copak já sama sním, to když byl ještě Jenda... Ať jsem se snažila sebevíc, vždycky jsem zavadila o syna.

Malý Pěta mně nakreslil k Vánocům velký stromeček a pod ním hromadu dárků. Určitě bude večer pod stromečkem hledat auto na ovládání, to Jenda, když byl malý, tak měl nejraději plyšového medvěda. Uši měl okousané, ale tahal ho všude s sebou.

Jenda byl se mnou v myšlenkách, i když teď někde možná na stráži, chudák jeden, mrzne, měla jsem mu poslat ještě jedny teplé ponožky, určitě by je užil.

Vzala jsem do rukou jeho dopis a začala pomalu číst. Nepřijede, pochopitelně, nastoupil v říjnu, domů se podívá snad na jaře. Už jsem měla zase oči plné vody.

Zapnula jsem si televizi, ale pohádku jsem nevnímala... Na druhém talíři, který jsem prostřela, abych se necítila tak sama, smutně okorával řízek a bramborový salát. Vyšla jsem na zápraží, jestli se už Jenda přece jenom neblíží, třeba už je u Maternovic chalupy, třeba mě už vidí, jak jej čekám, marně jsem se utěšovala. Mlčky odpovídala jen zasněžená krajina jako z Ladových pohlednic, tu a tam zaštekali ve vsi psi. Začala se do mě dávat zima.

Vklouzla jsem zpátky do světnice a zaposlouchala se do pohádky. Marně jsem se snažila vžít se do děje, neboť myšlenkami jsem byla u svého Jendy. Když tu..., nejprve jsem si myslela, že to snad v televizi, ale po chvíli se slabé zaklepání opět ozvalo. Bylo už skoro devět hodin. Kdo to může být? Jenda! Vyběhla jsem do verandy a rychle odemykala: „Jendo, jseš to ty?“

Otevřela jsem dveře a tam nestál Jenda, ale Alenka Pánková ze vsi. Malá drobná dívenka zahalená do zimního kabátu přešlapovala na prahu.

„Co tě..., copak že ses vydala ze vsi až ke mně na samotu?“ vyptávala jsem se a dívku jsem zvala dál, však měla tváře pomalované mrazem.

„Já jsem vám přišla, paní Horáčková, popřát šťastné a veselé Vánoce a taky vyřídit vzkaz.“

Sklopila oči.

„Mně? A od koho?“

„Od..., od vašeho Jendy.“

„Od Jendy?“ nestačila jsem se divit.

„On k nám volal, abych vám...“

„A proč nezavolal k Maternovým, je to přece kousek, a on tebe, chudáka, žene přes celou ves.“ Tenkrát u nás v podhůří byly jenom dva telefony. „Tak pojd' dál, nestůj přece na chodbě.“

„Pozdravuje vás a vzkazuje, že určitě nepřijede,“ provinile se usmála.

„Nepřijede,“ na chvíli jsem posmutněla, „tak pojd' dál a já ti ohřeju ten řízek, suším ho tady pro Jendu, a teď, když nepřijede...“

Nechtěla si sednout, ale nakonec jsem ji přemluvila. „Aspoň tady nebudu na Štědrý večer sama,“ vysvětlovala jsem svému hostu, když jsem zalívala horkou vodou černou kávu. Pro sebe jsem si udělala přece jenom slabší, vždyť už bylo dost hodin a já i tak těžko usnu. Vyprávěly jsme, až Alenka začala větu: „To Jenda taky psal, abyste...,“ zastavila se v půli věty.

Pravda byla venku. „Tak ty jsi čekala taky, že se ti ten můj voják vrátí?“ usmála jsem se a Alenka sklopila oči a mlčky přitakala.

„Tak vida, já jsem si pořád myslela, že je to ještě malý kluk, a on už má děvče,“ musela jsem se zasmát.

Seděly jsme pak dlouho do noci a společně vzpomínaly na Jendu. Kdyby nás viděl, jak listujeme v rodinném albu, určitě by z nás měl velkou radost. Ale třeba už příští Vánoce bude opět mezi námi...

LUBOŠ HUML

NEDĚLE V DOMOVĚ DŮCHODCŮ

Z kukly nespavosti
vylétne
bělásek rána

Odpoledne
bude pomněnkové

Pokoje
i zahradu provoní
jablka známých hlasů -
ta těšinská

Růženec vzpomínání
pak naráz přetrhne
nelaskavý
prst spěchu

Čas
kdy pavouk samoty
procitne
z krátkého spánku

Kdy kohout
přestane plašit smrt
a nebe zas bude
bez skřivánek

KORÁLKY

JULIE MILETÍNOVÁ

Alice křečovitě svírala jehlu mezi palcem a ukazováčkem a s myslí napůl soustředěnou na šitý steh se snažila navlékat korálek za korálkem v předepsaném pořadí. Ale bohužel jen napůl. Klepaly se jí ruce a ona moc dobře věděla proč. Co chvíli, s frekvencí tak jednou za pět až deset vteřin, vzhlédla od ruční práce a očima přelétla nehybnou chodbu vedoucí od atria dozadu. Periferním zrakem také sledovala odrazy v lesklých kachlíkách na zdi, ale nic se nehýbalo, nikde ani noha. Dokonce i proluka u okna, kde Alice seděla, byla neobvykle prázdná. Sedávala vždy na kraji lavičky, aby měla dobrý přehled, co se děje okolo.

Občas zrakem zabloudila ke schodům, odkud se sem tam trousili studenti a profesori vracející se z hodiny nebo jdoucí na ni. S každou novou příchozí postavou se jí ruce zachvěly víc, s každým jejím rozpoznáním se třás zklidnil. Stejně jako čas. Hodiny kousek nad její hlavou ukazovaly deset třicet šest. S každou uplynulou minutou se její neklid stupňoval, až překročil pomyslnou mez a Alice nedokázala udržet jehlu ani rozešitý výtvar déle než několik okamžiků. Na klíně se jí tetelilo pár drobných růžových korálků, z nichž každý se už nejméně jednou střetl s podlahou. Pak už rezignovala. Na sukni si vysypala celou špetku a ty, které upadly, nelitovala, nerehabilitovala, nesnažila se dostat jejich pozbyté slávy, naopak, když se tak stalo, ještě je ochotně zakopla pod lavičku. Korálky! Taková malichernost. A ruce se jí třásly dál, tentokrát takovým způsobem, že chtěc nechtíc musela šití odložit do kabelky. Připadala si ale tak odhalená, skoro nahá, bez činnosti, která mohla zakrýt její skutečný záměr. Vzala do ruky knihu, ale pro ledové a chvějící se prsty ani nemohla nalistovat potřebnou stránku.

A právě v okamžik, kdy jí prostředník zabloudil pod tvrdé desky vázané obálky, uslyšela vrznutí dveří zhruba vprostřed slepé chodby levého křídla budovy. Alice se naklonila, aby viděla přes nástěnku, přestože dobře věděla, že se ve svém úsudku nemýlí. Prudce vstala, knihu zahodila za sebe a rozběhla za tím, který jejím nocím nedopřával klid, v letu přemýšlejíc, jakou záminku pro návštěvu si vymyslí tentokrát.

Těch pár růžových korálků, drobnějších než pomněnkové kvítky, slétly jí z klína a jako na povel se rozkutálely pod všechny lavičky u odpočívadla. Ještě štěstí, že tehdy nevěděla ani Alice ani nikdo jiný, že těch pár bezcenných sklíček bude mít svůj osud zformován mnohem dřív než kterýkoli z živých.

„Dneska je to slabota, pane magistře,“ rozšafně se zazubila mladá, tělnatá uklízečka a natahovala k Tobiášovi zavřenou hrst.

„Dělala s japonskými korálky, to víte, to si hlídala, jsou prej pětkrát dražší než obyčejný jablonecký, to víte, že jsem se jí vyptala. No a šila lístečky, takže nic moc,

i když jsem nasbírala, co se dalo, s koštětem se to po podlaze špatně loví, ale co bych pro vás neudělala.“

Tobiáš pokýval hlavou na znamení skromné vděčnosti, ale stále se ohlížel kolem sebe i za sebe. I když bylo půl osmé večer pryč a škola byla téměř vylidněná, byl by velmi nerad, kdyby jeho divný pakt s uklízečkou odhalili nějakí nechtění svědkové. Natož aby někdo zaslechl, o čem se spolu baví.

„Stejně děkuju, Sylvo,“ usmál se na kyprou blondýnu v reklamním tričku, převzal od ní drobnou hrst blyštivého pokladu a skleněné drobošti procítěně sevřel v dlani.

„Snad příští tejdne, pane magistře. Ona se tedka dala do těch složitostí obšívání, takže to nebude už jen sem tam korálek. Tak se mějte a dobrou.“

„Dobrou noc,“ rozloučil se Tobiáš tiše a pak tak nenápadně, jak to jen uměl, zmizel z budovy univerzity a vydal se na cestu ke kolejím, kde přes týden bydlel. Až když dorazil k vrátnici, podivil se, proč ho za celou cestu nenapadlo korálky nasypat do kapsy.

„No to je dost, Tobe,“ zamručel Marcel na přivítanou, aniž by zvedl hlavu od knihy, kterou právě dočítal. „Ty v té škole budeš jednou i nocovat.“

„Toho se těžko dočkám,“ odpověděl Tobiáš, který mezitím odhodil batoh do kouta. „Ale tohle,“ vysypal na Marcelovu rozevřenou knížku pár barevných korálků. „Tohle mi to zatím vynahradí.“

„Ty jseš magor. Tobe, vždyť ty jsi se opravdu zbláznil. Už dva měsíce sbíráš tyhle nesmysly po chodbách a ještě se tím snad chlubíš.“ Starší z mužů fascinovaně sledoval, jak se drobné kuličky ostrých barev rozkutálely po stránce a ze Šlejharova Kuřete melancholika se tak rázem stala démonicky kropenatá slepice.

„Marceli, i to největší bohatství se může ukrývat v prachu nejtemnějších koutů. A tohle, tohle je příležitost.“ Poslední slovo neslo zřetelný, fascinovaný důraz.

„Tak na.“ Marcel naklonil Šlejhara a Tobiášovy lesklé artefakty nasypal do čistého hrnku s uraženým uchem. Po zbytek večera mezi nimi nepadlo jediné další slovo.

„Jak to zatím vypadá, Danielo?“

Tobiáš se ztěžka posadil vedle své starší kolegyně a kamarádky a přivřel oči.

„Nejdřív ukaž, co máš. Určitě to Sylva lovila zase tři hodiny.“

Tobiáš podal Daniele svůj kolejní hrneček s utrženým uchem, který pro jistotu zajistil igelitovým sáčkem. Korálky v něm sotva pokrývaly dno.

„Nic moc teda,“ zhodnotila situaci Daniela a přesypala si je na dlaň. „Ale pěkný. Skoro bych řekla, že to bude stačit.“

A pohled, který následoval, provrtal Tobiášovu hlavu jak ocelový nebozez.

„Ale...to ne, Sylva mi slíbila, že příště...“

„Příště končí semestr, drahej.“

„Cože, to už...“

„Jo. Takže koukej, dneska to navleču a zítra, až se za tebou staví...“

„Jak to víš, že za mnou přijde?“

Daniela se jenom vědoucně usmála. „Bude hledat mě, ale na tom nezáleží. Prostě až přijde, tak jí to dáš. A ne, že se budeš vymlouvat, jasný?“

„No...tak dobře...“

Tobiáš vycítil dobře známou mateřskost z jejích gest i opravdovost jejího zá-
měru. Přesto ho rychlý vývoj situace zaskočil víc, než by si přiznal.

„No paráda,“ usmála se Daniela už ne k němu, ale k pracovnímu stolu. „Tyhle mi tam jako zázrakem pasují.“

Ze zásuvky ze závějí starých lejster vytáhla vlasec a kleštičky.

Další den s sebou Alice korálky nevezala. Seděla na svém obvyklém místě a nepokrytě zírala do levé chodby, smířena se svoji nápadností. Jen ruce se jí dnes chvěly o něco málo míň.

Ozvalo se vrznutí dveří odněkud zprostředka. Prudce vstala a z klína jí spadla kabelka. Vydala tupý zvuk, jak dopadla na podlahu.

„Pojďte za mnou, Alice, mám pro vás...“ Tobiášovi se zadržela slova v hrdle.

„Máte pro mě ty slíbené články?“

„Ne, ale...“

Sotva vešla a zavřela dveře, zalapala po dechu, když ji z ničeho nic položil ruce na šiji.

„Chvíli se nehýbejte, Alice, prosím, ať to můžu zapnout...“ Ruce se mu klepaly, zapínání poslechlo až na druhý pokus.

„Eh...co...co je to? Je nějaký těžký...“ Koktala Alice, protože na víc se nezmohla.

„Řekl bych, že to je něco, co už pár měsíců ztrácíte,“ usmál se Tobiáš a posunul dívku k zrcadlu nad umyvadlem. Náhrdelník byl masivní, těžký, značně nesourodý a hrál všemi barvami, které nedávaly smysl.

„To je...ty jsou moje, ty jsem ztratila, když jsem...“

Odvážila se na něj letmo pohlédnout. Kupodivu se pořád usmíval.

„Trochu jsem vás posbíral, Alice. Připadáte si...úplná?“

„Naprosto.“ Přikývla a zavřela oči, pochopíc celou tu prapodivnou logiku.

- **Nezazlívám kostelním myším, že podporují schválení církevních restitucí.**
- **Na božské sny nepotřebujeme mít postel s nebesy.**

ALENA KORDÍKOVÁ

KUMRÁN

I.

Poušť v okrech zrozená
Křoviny potají trnové koruny bolestně splétají.
V nich zvíře zchvácené o život zápasí
Vzpomínky zjitřené přítomností nespasí.

II.

Kozičky rozverné u napajedel pijí
Dravci se skryli ve skalách
Beduín brouká si nasládlou melodii
Na kořist číhá zloduch strach

A hukot ve vzduchu písečnou bouří věští
Tma potrhaná o keře
V jeskyni Kumránské ukrývající zvěsti
Stůj Bože při mně v důvěře

Krajina zlá má písek mezi zuby
Hlavu po větru otáčím
Znala jsem líc a teď zkouším ruby
Chvilé na kterou nestačím

A zrnka útočí jak zdivočelé včely
Svět pozřel oblak suchopár
Velbloudi plaší se a píšně oněměly
Je chybou zůstat i jít dál.
Jen úsvit Měsíce co chvíli probleskuje
Horko vystřídá sprostý chlad
Modlím se ke všemu co mě tu přesahuje
Je těžké trpět a mít rád.

U STÁNKU

LUBOMÍR MACHÁČEK

Leona Plívová přešlapovala na náměstí vedle stánku. Na první pohled nebylo zřejmé, zdali nabízí své tělo nebo vlastnoručně vyrobené šperky, obojí stálo za pozornost. Vítr jí bral z hlavy kapuci a ona si ji tam opakovaně vracela. Vlasy měla vzadu umně upravené do jakési kapky, kterou formovala sítko z tenkých kožených řemínků, v nichž se tu a tam objevila malá perla. Paráda. Člověk měl živočišnou chuť ty její vlasy pevně stisknout a promnout mezi prsty.

I na pultu stánku se bylo na co dívat. Plejáda nápadů s originalitou stylového zpracování lákaly: pohledte a kupujte! Některé šperky byly menší a nenápadné, jiné drze nastavovaly kolemjdoucím tvář. Vždyť o to jde, zaujmout, chytit a ohřát se na lidském těle.

Zprava stánku stála trafik, pár metrů za ní Vietnamec prodával hadříky a po levé ruce sousedil s Leonou prodavač brambor, který se v tom mrazivém počasí tak dlouho posilňoval proti zimě, až zcepeněl na prknech. Možná si Leona Bučka v prvé chvíli ani nevšimla, teprve když začal zkoumat šperky vystavené na platech, prohodila:

„Ahoj, to jsou k nám hosti. Co vás přivádí?“

„Tehle se mi docela líbí, koupím ho. Jde o bižu?“

„Co kus, to originál. Jsem jedinečná.“

„Jasně, jak jinak. Tak kolik chceš za tenhle koženej bobek se sklíčkem?“

„Za pět stovek, ze známosti... Co vy tady?“

Tipoval by maximálně za tři, ale už mu bylo hloupé od koupě couvnout. Měla červený nos, z rukavic s ustříženými prsty jí koukaly perletí nalakované nehty. Podal jí pětistovku, přidala kožený řemínek a strčila vše do sáčku.

„Stará láska nerezaví,“ přeháněl.

„To jistě,“ pohlédla na něj vševědoucně. „Bývám tu v úterý a ve čtvrtek.“

„Neřekla jsi mi, žeš pracovala u Parmy.“

„Jo, přišly zlé časy. Přestaly jsme si s Justýnou rozumět, tak mi kámoš dohodil u Parmy opravdu skvělý flek. Posadili mě na recepci! Ale asi víte, že jsem tam dlouho nevydržela.“

„Proč?“

„Měl nároky...“ zatvářila se upejpavě.

„Na tebe?“

„Tak nějak...“ sundala si kapuci a prsty obejmula kapku vlasů, aby si ji upravila. Marná práce, vítr jí vzápětí účes znovu pocuchal. Možná šlo o bezděčný pohyb, možná o nějaký rituální tanec.

„A Justýna? Ten chlapík z recepcy, Adolf Toth, poznal na fotce Justýnu.“

„Občas se za mnou stavovala, je to už dávno,“ uhnula pohledem a Buckovi bylo jasné, že zatlouká. Pramínek vlasů jí pleskl do tváře, klackovitě si strčila ruce do kapsy a lehce se rozkročila. Tu její hru těla nebylo možno nepřechíst.

„Potkal jsem Parmu s Eliškou v jednom baru,“ vyhrkl, aniž by si uvědomil, co tím sleduje. Podvědomí zapracovalo.

„Jo?“ zvedla obočí. „No a co?“

„Co spolu mají kráska a zvíře?“

„Taháte ze mě rozumy? Zikmund Rulík s ním připravoval nějaký kšefty. Ale jestli v tom měla tělo i Eliška...“

„Ty seš dobrá. Sakra, mohla v tom mít i svůj mozek, ne? A Toth?“

„Áda? To je pěkný zmetek. Čuně. Parma zaměstnal i tu jeho hospodyňku.“

„Třeba našel nějaký poklad...“

„To sotva. Ten dokázal leda vyhloubit důlek na kuličky, ale vodu by nenašel, i kdyby měl pramen pod jazykem. To si pište. Jednou jsem starýho viděla čarovat. Šel po vodě jako jezevčák po liščím ocasu, jen měl před sebou napřážené ruce a kroužil dlaněmi. Až mně po těle přejelo to chvění.“

„Po celým?“ neodpustil si Bucek a hned ten špílec zamlouval: „Znal Adolf Justýnu?“

U stánku se zastavila starší žena, okamžik zkoumala nabídnuté zboží a pak se nejistě zeptala: „Sháním nějakou drobnost pod stromeček. Kolik stojí tenhle přívěsek?“

„Tři sta padesát.“

„To je originál, paní,“ řekl Bucek. „Za nápady se dneska platí.“

„Aha,“ odvětila žena a zklamaně odkráčela.

„Jisté, že ji znal,“ vyprovázela ženu očima.

„Šly fámy, že jste se s Justýnou rozkmotřily?“

„Jo, ale to trvalo jen půl roku, možná o něco víc.“

„A co se vlastně stalo?“

„No kvůli vám, ne!? Tohle chlapi nikdy nepochopí!“ sklopila cudně oči.

„Kvůli mně? Myslel jsem, že se ztratily peníze pro činnost Hnutí.“

„Peníze se sice ztratily, ale pak se najednou našly,“ sáhla po Buckovi a ležerně ho stáhla k sobě za pult, aby nezacláněl a neodháněl jí zákazníky. „Justýna byla Zikmundova žena, takže se mohli seznámit přes něho. Nebo naopak.“

„Nojo, to mě nenapadlo.“

„Bucku, netahejte mě za šos, já vím, že nejdete kolem náhodou a že ze mě dolujete rozumy. Jo, Rulíkova firma zajišťovala Parmovi na některých stavbách ostrahu, jenže pak se nějak nedohodli kvůli Justýně...“ pohlédla na komisaře zpytavě.

„A?“

„Co chcete slyšet? Že mu ji Parma přezehlil?“

„Nojo,“ vzdychl Bucek, pokýval zasmušile hlavou a zamířil k prodavači, který měl na přenosce vystavené květináče s hyacinty a petrklíči. Nakonec koupil hyacint a přinesl ho Leoně. Ta už měla zase na sobě kapucu. Začalo drobně sněžit. „Zahřívej ho. A tepla akorát,“ dodal a nabídl rozlučkový úsměv, aniž by čekal na odpověď.

(ukázka z delšího rukopisu)

JIŘÍ FALTUS

PROUD

Jediným tahem nakreslené ráno
přes čelní sklo tvé tváře
kde záblesky očí říkají ano
a poklad čeká píseň lháře
proud sdírá žulu
na popel a stříbro
z holých mostních kúlů
přlív a odliv mezi břehy
vlny si pohrávají s tíhou let
splachují pochyby a jistoty
a jako ornici je unášejí
k přístavištím zase zpět

ČERTI Z BROCNÉ

MARTA URBANOVÁ

Už od nepaměti hospodáři věděli, že dva kohouti na jednom smetišti, to je něco nemyslitelného, to je něco proti přírodě. Tak tomu bývalo i v Brocné.

Jako první se v osadě Víscce usadil Ehl a po čase vlastnil většinu pozemků od Vísky k Roudnému a Svineckému dvoru. V osadě Brocné většinu pozemků měl v držení Pop. Oba „kohouti“ se navzájem hlídali, aby jeden neměl víc než ten druhý. Jakmile Ehl přikoupil korec či lán pole, Pop se mu musel vzápětí vyrovnat. I on zakoupil pár strychů pole jako jeho soused. A tak stále přikupovali políčka a ženy jim rodily děti. Tak Ehlových a Popových stále přibývalo. I začaly se jejich další rodiny rozlišovat podle křestních jmen.

Tak jeden hospodář ve Víscce začal být znám pod jménem Filip. Proč začal být v okolí známý, nebylo samo sebou. Nebyl pracovitější než jiní, ale dařilo se mu všechno, nač sáhl. A část jeho pozemků za Vískou už získala nové pojmenování

„Přílohy“, aby se jejich pole rozlišily. Na jeho polích nerostl plevel, jeho polím se vyhýbaly záplavy, seno mu neodnesla voda, kroupy na jeho polích nevymlátily zrno, v prašném létě měl jeho dobytek na pastvě dost zeleného. Lidi se jeho hospodaření podívovali, jak mu všechno vychází, ale nikterak zvlášť nad tím nešpekulovali. Říkali jen tak nazdařbůh: komu je shůry dáno, v apatyce nekoupí. A s tím se smířili.

V Brocné se tak stal hospodář Filip váženým občanem. Lidé si ho považovali a chodili si k němu pro radu. Filip si byl vědom svého dobrého postavení a podle toho se také choval. Nikoho neodbyl hrubým slovem, každému dal radu podle svého nejlepšího svědomí. Ani žebráka neodehnal od svých vrat. Také na čeledíny a děvečky nebyl žádný pes, jednal s nimi jako s členy rodiny. Nenechal je spát v chlévě, jak tehdy bylo zvykem, a k jídlu je zval ke svému stolu. Ani jídlo jim neodměřoval. A oni si své služby vážili a pro hospodáře by do ohně skočili. A také jako řádný křesťan navštěvoval, ne každou neděli, ale občas, s celou svou rodinou kostel v Bílém Újezdě.

Právě v tu neděli se celá rodina svátečně ustrojila a vypravila se na mši. Čeládka jako obyčejně zůstávala doma. Vždy bylo v hospodářství něco na práci. Chalupa nemohla zůstat bez dohledu. Tu a tam se mohlo vždycky přihodit něco nepředvídatelného, ať už šlo o dobytek nebo o oharek z pece. Když hospodář odešel, dům jako by ztichl. Dobytek ležel ve stájích, kočky zalezly bůhvíkam a pes podřimoval u boudy. Vítr se utiřil ve větvích i slunce se zastavilo na obloze. Nastala nedělní chvilka odpočinku.

Na tuhle chvíli už čekal jeden z čeledínů. Přesvědčil se, že je sám a vešel do velké světnice. Nehledal, šel najisto. Stoupl si na lavici při zdi a sáhl za trám. Vytáhl odtamtud velkou těžkou knihu. Sám číst neuměl, tak knihu otevřel a začal si prohlížet první obrázek. Byli na něm čerti. Nic podobného v životě neviděl. Jen se divil tomu, že hospodář někdy, když zůstal pozdě v noci ve světnici sám, knihu otevírá a listuje si v ní. Nikdy ne s hospodyní, jen pokaždé sám. Co v ní může hledat? To mu nedalo spát a umínil si, že se jednou, až bude příležitost, sám podívá. No a co teď nevidí než hejno čertů. Rohatých s opravdivými kopyty. Než se nadál, ti čerti ožili a ptali se ho, co žádá. Co bych žádal? Nic. Zhola nic, pomyslel si, ale ti čerti mu nedali pokoj a stále na něj doráželi a ptali se co, co pro něj mohou udělat. A čeledín byl z toho ze všeho tak zkoprnělý, že zbůhdarma plácl, co mu na jazyk přišlo.

„Navozte hnůj.“

Čerti v tu ránu začali navážet do vesnice hnůj. Rozvázeli ho po celé vesnici, na všechna pole kolem dokola. Čeledín byl z nich úplně tumpachový, že zapomněl knihu zavřít, natož ji vrátit zpátky za trám. Seděl jako přilepený a jen zíral, jak čerti kmitají a jak se kolem rozlévá vůně chlévské mrvy.

Jestli se ta vůně donesla až do kostela, nikomu není známo. Ale hospodář při mši jako by měl neblahé tušení, najednou se zvedl z lavice a odkráčel z kostela. Rázně zamířil k domovu. Už zdálky věděl, kolik uhadilo. Do světnice vpadl jako velká voda a vytrhl černokněžnickou knihu čeledínovi z rukou. Rychle v ní začal číst pozpátku. Jak četl, čerti se začali ztrácet a když dočetl, čerti se ztratili docela. A po čase hospodář zjistil, že se s nimi ztratila i kniha, která mu v těžkých dobách tolik pomohla.

Jen hnůj zůstal rozházený po celé vesnici a okolí. A vůně? Ta se tam držela drahá léta, i když na Přílohách chlěvskou mrvou nehnojili.

JANA BEDNÁŘOVÁ

střep

když nocí
přituhlo
černý bez
hnal se povětrím

tmavý klín
se vznesl
a zas ztichl
na bílém břichu

co bylo rozbité
patřilo střepu
z lampy

bublinková žízeň
a teplo
plápolající
z těla

ráno
slunce převozník
ve střepech
dál
světlo plavil

Karle Šťastné

Stvořila smyčce kovaříků; kadeř svou v nich ohýbá
Dívko tváře ze slonoviny...
Růže skal, co vítr smet
Po tmě se střepům doby vyhýbáš

Těžké je Tě hladit, až bys tiše předla
Kůže a vlasy pálí na uhel
Snad to ani Tvým přáním není
Jsi andělem, co ho už křídla nezvedla

V alabastru zůstane jen otisk motýla
Je raněna či ze žuly?
Duhu z něho upředla
Na kolejích všech hvězdářů víla

Je bytostí, či není ničím, co znávám
Ptám se dál, zda vůbec je
Byl to snad vhléd v divoké nitro
Nejspíš vidět si ji příliš právám

Jen uslyšet jeden z jejích letmých chvěvů
Jimž nemůže dát domova
Zamáčknout slzu tíhy všech barev
Pirátko něžných včel...
Jen usnout při Tvém zpěvu

Gerdo pohádková...
Jen usnout
A nevědět

- **Vojenským tajemstvím je všechno, čemu nerozumí nikdo z generálního štábu.**
- **Praporečník: Prapor ponesu, ale mávat se sebou nenechám!**

SBĚRATELKA ČASU

U starce v malém hodinářství
Zastavil se čas
Líbám se s cigaretou
A nápady se nepletou

Tak skoupím všechny ciferníky
Vezmu co se dá
Abych duši rozmarňala
zmrzlé lásky oživila

Ač nebylo mi ani dvacet
Ráda dýchám starobu
Tajuplné mámení
Bůžku prachu vábení

Až udělá mi život vrásky
Hodiny se zastaví
Půjdu zas do svého krámku
Bez šedého klíče v zámku

... A pár ručiček přetočím...

JAK JSEM PŘESTALA BÝT KRÁVOU

LIBUŠE ŠINDLEROVÁ

Krávou se člověk stane rychle. Stačí se chvíli věnovat učitelství nebo se posadit za volant. Ale krávou také člověk může přestat být! Chce to jen trochu odvahy a hodně štěstí. Ale to jsem rozebírat nechtěla. Chci se svěřit, že hlavou mi vrtá jedna věc:

Co se to s námi stalo? Kde se vzal ten dnes skoro již chvályhodný odpor k autoritám a pořádku? Je vůl velitel, který vyžaduje od vojáků poslušnost a odvalu? Když jde o obranu rodné země? Je vůl šéf firmy, který chce, aby všichni pracovali na plný výkon a firma prosperovala? Je vůl tatínek, který vede syna ke sportu a drží jej co nejdál od televizních krváků a počítačových stupidit? Je kráva matka, když nutí děti i proti jejich vůli udržovat pořádek a pomáhat v domácnosti, na něco hrát nebo se učit, protože ona to je, kdo ví, k čemu je to dobré a kdy asi to budou její děti schopny pochopit a ocenit?

Není to NÁHODOU naprosto chybně nastavenými parametry a definicemi demokracie a svobody? Není to kvůli naprosto nepochopenému smyslu lidského života, konání a funkce společnosti vůbec? A není to nakonec vlastně nesmírně FIKANÁ a KŘIVÁ obhajoba toho, kam dospěla naše vyzdvihovaná civilizace? A nemůže být důvodem podceňování a odstranění jakékoli autority to, že prostě brání splnění jediného cíle dnešní společnosti – bavit se, bavit se, bavit se? Užívat si a klidně na úkor ostatních?

Proč není vůl zaměstnanec, trávící pracovní dobu před obrazovkou computeru naprosto nesmyslnou a zbytečnou činností, abstraktními obchody a virtuálními převody peněz, jež jsou vyvolány nesmyslnými a zbytečnými potřebami naší civilizace? Proč není vůl pracovník justice, který užívá veškerého svého těžce nabytého bezplatného vzdělání „za peníze daňových poplatníků“ k obhajobě podvodníků a vysekávání grázlů („solidních“ podvodníků z řad podnikatelské a bankovní elity, ale také obyčejných mafiánů) z malérů a k dodržování zákonů, zhusta odporujícím zdravému rozumu?

Proč není kráva žena, trávící mateřskou dovolenou posedávajíc po kavárnách i s dítětem, kterému má vštípit základy pro zařazení do lidské společnosti a nebo je jen aspoň naučit správně mluvit (logopedi by mohli povídat!)? Proč není kráva matka, která podporuje v dceři sklony se parádit a obětavě plní její kredit pětistovkami, aby si mohla planě plkat se stejně vedenými spolužačkami? Proč není vůl otec, jenž toleruje dospívajícímu cápkovi politováníhodný stav alkoholového opojení či drogového rauše, ve kterém se toulá po barech s automaty? Anebo vyholenou hlavu a rasistické nálady?

Proč, proč, proč? Nekonečné otázky, které nás napadají na silnicích, v úřadech, při mediálních výlevech našich politiků i celebrit? Proč je kráva učitelka, která

se poctivě snaží vybudovat malý předobraz slušné občanské společnosti aspoň ve třídě, potírá drzost, hulváctví, agresivitu a taky přirozenou dětskou lenost a krutost vůči slabším a to s použitím prostředků tak omezených, že by se s nimi nedal vychovat ani jeden pes, natož třicet rozjívěných sebevědomých pubertálních mláďat, která jsou vybavena bohužel velice dobře jak rodinou, tak geniálním systémem počítačových her, „dětských“, **bůhvíkým** ovládaných časopisů a kamarády již úspěšnými na válečném poli se světem dospělých? Proč je vůl učitel, který vlastní autoritou brání tomu, aby se díky anarchii ve třídě nerozjel obyčejný fenomén ZÁKONA DŽUNGLE, dnes vznešeně nazývaný šikana?

Ne, ode mne odpověď nečekejte. Kdybych ji znala, či měla ještě tolik idealismu, abych uvěřila, že moje snaha časem najde odezvu a sklídí úspěch, nepřikročila bych k řešení, které jsem zvolila – přestat být učitelkou a tím přestat být i krávou! Není na co být pyšný, není to způsob hodný následování a pak – neřeší to problém, co se to stalo s lidmi, co se stalo se zdravým selským rozumem. Ale hlavně – jak bude vypadat vůl či kráva nové generace. Přeji jim hodně štěstí na tom zapleveleném a dnes shora silně diletantsky obdělávaném pozemku, který jim my, staří volí a krávy, odkážeme.

Bitva na Kavčí hoře

(Soukromá zpověď členky Televizní rady)

Marcella Marboe

Léto

Řekl mi: „Napiš to. Napiš to přesně tak, jak to cítíš. Ze svého pohledu. Ale hlavně padni komu padni. Rozumíš?”

Napiš mi to do čtrnácti dnů. Ne. Do týdne! Vlastně jsem to potřeboval už včera.“

A tak to píšu.

Hledačka

Jsem hledačka. Abyste tomu rozuměli. Je to takový můj soukromý sport. Když spustí liják, vichřice, bouřka či vánice, hvízdnu na psy a vyrazím. Jako se třeba horolezci drápou na skály, potápěči se potápějí a letci létají, já hledám. Nevím proč. Hledání je asi nějak zakódováno ve strukturách mých genů.

Hledám ve výškách i v hloubkách, ve vodě i ve vzduchu, v lese i na polích, hledám ve dne v noci, hledám v lidech a hledám v sobě. Nevím dost přesně, co hledám, ale přesto je ono hledačství silnější než já. Jasně, že se nejčastěji z houštin vynořím plná drápanců a lopucháčů, rozbitá jak mizerná dlažba, orvaná jak

kocour uprostřed mruku a jedinou kořistí je memento mori, ale to mi nevadí. Prostě hvízdnu na psy a vzápětí vyrazím znovu.

Já vím, že hledání je považováno za činnost nežádoucí, nesmyslnou, zavrženíhodnou a hlavně společensky nebezpečnou, ale nemohu si pomoci. Hledačství je vašeň. Výkřik, Neustále se někam štvu, abych ze zamíchaných karet života konečně vytáhla eso. Jenže ať sázím, jak sázím, výhra nikde.

A znovu se mi nechce věřit, že celá ta sláva bytí je pouhým otazníkem mezi okamžikem splynutí spermie s vajíčkem a úderem hroudy na dubové víko. A tak znovu hledám ten prostor. Prostor za otazníkem. Nosím vodu do studny, dříví do lesa, sovy do Athén, vánoce slavím v létě, rozpaluji se ledovou sprchou uprostřed zimy, chladím se žářem dobrého červeného a neustále umírám hrůzou, že v tom kratinkém životě nenajdu. A taky hrůzou z toho, co by se stalo, kdybych našla. A ze všeho nejvíc umírám hrůzou, že ostatní podobnou hrůzou třeba neumírají.

Takže už chápete, proč jsem na ten návrh kývla?

Ano, já jsem na něj kývla. Právě jsem měla za sebou moc ošklivou životní zkušenost a před sebou – no dobrá. Prostě také nějakou životní zkušenost. A tak jsem hvízdla na psy a šla se z toho Mílova nápadu vyběhat do lijáku.

Míla je Miloslav Kučera, poslanec parlamentu za stranu sociálně demokratickou, který mi do telefonu řekl: „Sledoval jsem, jak mizernou hru s tebou sehrála pardubická univerzita. Víím, že jsi momentálně volná, a tak mám pro tebe návrh.“

Nabídl mi, jestli bych, třebaže jsem bezpartijní, za jeho stranu nechtěla kandidovat na členku Rady České televize. V ní mají být totiž mimo jiné zastoupeny významné regionální a kulturní názorové proudy a takový proud já prý právě jsem. Jde o jediné, poslední místo a jeho obsazení je urgentní. On četl všechny mé knihy, ví, že jsem pro televizi napsala seriál, zná můj projekt o Umění žít pro vysokoškolské studenty a právem se prý tedy domnívá, že bych mohla být osobou nad jiné vhodnou.

Nechala jsem si vyjmenovat ostatní kandidáty na členství v Radě, a když jsem si vyslechla ona zvučná jména, shledala jsem jeho návrh jako absurdní.

Zasmál se: „Takže do toho půjdeš?“

„Osud nahazuje udičky,“ povídám, „a když zabereš, táhne tě z vody na sucho. Co dává na háček?“

„Zkušenost,“ řekl vážně.

Druhý den jsem hned ráno podojila kozy, navlékla jim pruhované vesty, aby mi cestou na vozíku neprofoukly, a otevřela ložnou plochu psím lamsákům. Věřitíli se do auta jako tornádo. Kočky zapraskaly, manžel zanađával a jelo se. Náš horský dům nad roklí milujeme všichni. Protože je na severu, a protože milujeme Göstu Berlinga, říkáme mu Ekeby.

Není to ale jenom dům – je to náš horský stát, jehož prezidentem je sice můj muž, ale vícenežprezidentem jsem já. Dcera Helga zastává funkci víceméněne-

žprezidenta a syn Jiří méně než viceprezidenta. Máme svou vlastní ústavu a je to jediný stát, který znám, kde si lid skutečně vládne sám. Vláda je totiž současně i lidem. Co si vláda přikáže, to jako lid musí také vykonat.

A bylo léto.

Spousta času na opilst a blbnutí. Houby rostou a tělo mi rozkvétá voňavými lipovými kvítky. Jsem celá huňatá včelami. Jsem stará vrba, obrůstající mladými pruty. Kočky si lížou kožichy, psi se rvou kolem v kotrmelcích a kozy se dlouhými rohy spokojeně drbou na hřbetě. Život je krásný. Na Mílův nápad jsem dávno zapomněla.

Jenže život je aprílové počasí. Život si občas i pískne na prsty.

„Hej!“ křikne pod kopcem poslíček na horském kole. „Máte tady telegram!“

Lamsáci se rítí z kopce v barevné euforii. A hned mi radostně nesou nejen telegram, ale i poslíčkovu čepici.

V telegramu stojí: V pondělí třetího cervence v deset hodin ve Sněmovně. Příklad včas.

Mila.

Ve Sněmovně

„Ve sněmovně? Zítří? A co myslíš, že tam budu dělat?“ křiknu na strašidlo pod komínem.

„Co bys tam dělala?“ stáhne si proděkan Pedagogické fakulty UK v Praze s hlavy nejdřív květovaný šátek, pak hranatý kastról, který si vyrobil ze sítě do oken, aby ho nepobodaly vosy. Nepozorné pootočení hlavy a již můj muž, za veselého bzukotu žlutočerných kamarádek, sviští po příkré střeše dolů ke mně. U vychlazeného bílého pak slavíme spolu jeho zmrtvýchvstání.

„Myslím to úplně vážně. Nesdělil mi, co tam budu dělat.“

„Prosím tě! Pokláboš s několika strejci a obratem jsi zpátky.“

„Kolikrát myslíš, že mi cestou seberou techničák? A co mám dělat, když mi ten křáp někde zhebne?“

„Však ty si poradíš! A nezapomeň, že dojit odmítám! Sahat koze na ceciky mi připadá žinantní.“

Rozcápla jsem dveře staré selské skříně s ručně řezanými růžičkami v horních rozích. Červotoči zanadávali.

No to je bezvadné! Na horské chalupě si chystat oblečení do Sněmovny!

Se zavřenýma očima ukazují prstem. Volba padla na žluté krátké kalhoty s pruhovaným tričkem. Jenže z těch kraťasů mi strašně kouká zadek. Takže blbost.

„Co si mám vzít na sebe?“

„Třeba ten politý ubrus se stolu,“ poradil mi můj muž. „Chlapi stejně vejrají na jiné věci.“

Urazila jsem se, popadla kosu a šla nasekat trávu na večer. Je vedro, až na lepenkové střeše kozího chlívku praskají asfaltové bubliny. Rozhodla jsem se pro modrou minisukni. K decentnímu kostýmku má sice daleko, ale seber chlup na dlani, když tam není.

V budově Parlamentu to mají páni poslanci hezké. Vysoké stropy, široká schodiště a tlusté koberce. V budově Parlamentu si páni poslanci potřásají rukama a na chodbách se naklánějí k sobě. Mluví šeptem, snad aby nerušili.

„Ahoj!“ zařvala jsem na Mílu. Lekl se, jako bych ho vytrhla od modlení růžence. „Kam půjdem?“

„V mé pracovně si můžeš odložit a –“ přelétl očima mou úspornou minisukni s odvážným tričkem. Další větou uskočil jak vyplašený srnec: „Anebo vlastně radši půjdeme rovnou.“

Cestou po schodištích a chodbách mi vysvětlil, že jenom vystoupím před poslaneckým klubem sociální demokracie, představím se, uvedu třeba, jak si vykládám pojem veřejnoprávní televize, a bla, bla, bla..., jaké by mohlo být mé místo v Radě ČT atd., však ty si poradíš.“

Samotnou mě překvapuje, že jsem ho v té chvíli nezabila. Jistě bych udělala mnoha lidem radost. No, nezabila. Sice mě napadlo, že jsem měla poslechnout svého prozíravého muže a vzít si na sebe onen politý ubrus raději než tuhle pidisukni, ale to už jsem kráčela po vyvýšených stupních jakési poslanecké posluchárny k přívětivě se usmívajícímu panu Škromachovi. Představil mě, sklonil mi k ústům mikrofon, protože výškou postavy příliš nevyunikám, no – a bylo to.

„Ptali se tě také na něco?“ zpovídala mě později sestra.

„Jasně. Třeba: Budete mít dost času na práci v Radě, když musíte večer dojit kozy?“

„Kristepane! Ty jsi jim povídala o kozách?“

„Samozřejmě. Chtěla jsem, aby si dobře rozmysleli, koho budou volit.“

„No a?... Co jsi jim na tu otázku odpověděla?!“

„Řekla jsem, že mám doma jednu báječnou sestru, která je ochotná...“

„Všecko!“ vykřikla. „Všecko pro tebe udělám, ale dojit nebudu nikdy!“

„Prosím tě, vyprodukovala jsi ze sebe alespoň něco rozumného?“ zeptal se přísně můj muž, když jsem já, náruživý piják noční oblohy, usedla k našemu poradnímu ohni nad roklí.

„Zdálo se mi, že to není nutné. Jenom jsem jim zdůraznila, že jsem nikdy nebyla, ani nebudu, členkou žádné politické strany a podle toho se míním chovat. Zkrátka úplně nezávisle.“

„Dobrá. Vidím, že tě budu muset živit i nadále.“

Úvodní část z publicistického románu Bitva na Kavčí hoře zveřejněného v roce 2001 a v roce 2013 poctěného cenou Petra Jilemnického

Laudatio Magdaleny Navrátilové na knihu Marcelly Marboe Bitva na Kavčí hoře.

Sepsání soukromé zповědi na Kavčí hoře by se dalo nazvat odvážným spisovatelským počinem Marcelly Marboe-Hrabincové. Ve své čtivé zповědi členky televizní rady dokázala autorka, která nebyla nikdy politicky organizovaná, jít neohroženě, s otevřeným srdcem, naplněným ušlechtilými ideály, vstříc svému poslání. Ukazuje čtenářům, že k prosazování vlastních názorů a myšlenek je nezbytná nezávislost. Kniha přináší podněty k názorovým střetům, formuje společenské povědomí, sounáležitost a toleranci, což přináleží k základním rysům její tvorby. Soukromá zповěď je příběh až detektivní, osobitý, napsaný kultivovaným jazykem. Marcella Marboe zůstává i protentokrát básnířkou, i když téma, kterému se věnuje, libozvučnou básní zrovna není.

Věra Kopecká

Když nocí padá sníh

Padají hlavy
do tlejícího listí
a měsíc křičí
úžasem
Sněhové hvězdy
křičují tmou
než tmou pohlceny
v polovině slova
ve třetině rozletu
hasnou
světelné
zpívající
vykřičníky
s černou tečkou
mlčení
Už ani hláska
ani krok
ani blikavé světýlko
Déšť hvězdiček
je spolykaný
tmou

PŘEDSTAVENÍ NOVÝCH ČLENŮ

ALEŠ MISAŘ

DÍVKA NAD VODOU

Most doširoka rozkročený,
zábradlí sahá k tvému pasu,
necháváš plynout za rameny
dvě řeky: jednu z plavých vlasů,
ta druhá smývá omámení

mé, voda valem pádí, volám: Stůj
tu, půvabná, a trvej při vteřině,
až hřbetem úhořím se mihne
a hodí jiskrou po tvém účesu,
ten obraz ohněm básně pronesu.

Možná že řeka opačný má směr,
proud běží k nám a dává mi tě
odkudsi z dlaně zítřků, volá: Ber
na vlásek náhod okamžitě;
kdo váhal, neutáhl síť.

Můj pohled tebe zachytil a most,
teď zapomeň, že břehy pojí,
stůj na půl cesty, vidíš na věčnost?
Nad vodou čekej mě, a nechtěj dojit
nikam. Nebo spolu ke slovu ---.

UMĚNÍ DEŠTĚ

A na konci jen dešť
tě bude učit řeč.

Ukáže se ti
tak lehký jednou kapkou,
když poznává se s nahou pleťí,
a tak těžký špičce jazyka.

Možná strunu přetrhneš,
tím spíše bude v uchu znít
dešť, kterému jsme jedno:
Ať v nás žije žár, ať chlad.

Umíš mu naslouchat
hluboko,
až po dvojité dno hudby
Na bubíncích kaluží?

Pak na konci ten dešť
se přšet naučí
tvou řeč.

Aleš Misař (*1984) Narodil se a žije v Nymburce. Studoval politologii a bohemistiku na UK Praha a germanistiku pro pedagogii na UJEP v Ústí nad Labem. Živí se jako lektor jazyků. Od svých patnácti let se věnuje psaní vlastní poezie, později se pustil i do jejího překládání a recenzování. Dosud vydal tři básnické knihy nákladem vlastním. Básně a recenze publikoval časopisecky například v periodikách *H_aluze*, *Psí víno*, *Tvar a Partonyma*. Počátkem roku 2013 vyšla elektronicky čtvrtá sbírka *Lunoryty* v nakladatelství Zájezdů a na podzim téhož roku jeho překlad básnického cyklu *Sonety Orfeovi* od německého básníka R. M. Rilkeho v nakladatelství Literární salon. Podílí se na organizaci literárního života v Nymburce a Praze, stál u kolébky několika dnes již zavedených večerů

poezie. Věnuje se též redaktorské činnosti a v současné době působí jako zástupce šéfredaktora ve východočeském literárním čtvrtletníku Partonyma. Právě práce v tomto časopise probudila jeho zájem o dění v Pardubicích a okolí a přivedla jej do Střediska východočeských spisovatelů.

ILUZE

LUCIE RUDOLFOVÁ

Oči. Pořád stejný, první vrásky říkající, že už se toho spoustu stalo. Napovídají mi, že nic není za mnou a všechno je přede mnou. Další říkají, že jsou tak unavený samy o sobě a nehodlají se dál prohlubovat. Ale budou muset. Ačkoli nechtějí. Ústa pořád stejná. Odstoupím dál, postava trošku ženštestější, vlasy kratší, je jich méně.

Prohrábnu se v nich rukou a minimálně deset mi jich v ruce zůstane. Jo, časy letí. Přistoupím zase blíž k zrcadlu. V těch očích, které rámuji něžné vrásky a tužka, kterou používám již přes deset let, načež mi moje kamarádka sdělila, že to je první znak stárnutí - používání stále stejných věcí a neschopnost jakékoli změny, je i něco víc. Je tam zklamání, bolest, zpustošená naděje, ztracené a prohrané boje, některé ani nezapočaté, láska, ale i nenávisť. Je tam dovolená před třemi lety. Písek, malá mořská lastura, kterou jsem vylovila společně s dětmi a následně poslouchala stížnosti ostatních cestujících v letadle na ustavičný pláč mých dvou dětí jako ukončení beztak dokonalé dovolené s celou rodinou. Ano, tu lasturu jsem zapomněla na pokoji.

Jsou tam hádky, první uvařený jídlu, první horor, který viděly mé děti, všechno se mísí dohromady. Sny, předtuchy, přání, kuriózní představy o životě, z dětství, z rané dospělosti i nejčerstvější události. Všechno jako by splynulo dohromady, ale i přesto zůstaly v paměti ty nejjemnější záhyby takových maličkostí. Jak se tam jen všechno vejde? Jsou to jen oči.

A představa, že se tam vejde, doufám, ještě dvakrát tolik věcí, je naprosto zděšení hodná, zároveň ale vyvolávající pocit zvědavosti, pocit, že ještě nevím, jak budu žít dál. Jak se s tím vyrovnám. Jak se vyrovnám s každým novým ránem s tou stejnou osobou. S těma stejnýma očima. Ale i přesto všechno s chtitěm stále vstávat a věřit. Vědět, že TO je život. Sny, přání, předtuchy, myšlenky. A to všechno je jen můj svět.

Navždy zůstaly.

„Mami! Mami!“ konečně slyším svoje děti, které mě jako jediné vždy vytrhnou z téhle části mého malého světa, kterého se nemůžu zbavit. Já nechci.

Je to jako z pohádky. Za oknem sněží, mladší dcera se mi vrhne do náruče, starší syn mě tahá za ruku a chce taky pochovat. Ukazuje mi vláček, který s ním táta postavil. Vláček umí létat a na bázi nějakého složitého vzorce, jehož nepo-

chopím nikdy ani levou stranu, se umí sám naprogramovat tak, aby nenarazil do žádného kusu nábytku, neshodil žádnou vázu a neublížil žádnému živému tvorů.

„Proč sis nepostavil rovnou letadlo?“ ptám se. „Já letadla nemám rád.“ řekne a odejde.

Manžel se usmívá, ptá se, jaká byla cesta a kdo dnes letěl. V kuchyni je již prostřeno, všude je vzorně uklizeno a já, i přesto nebo spíše právě proto, začínám ztrácet ten obrázek dokonalé pohádky.

Mám pocit, že jako matka jsem selhala. Nevařím, nepeču, neuklízím, neoblékám panenky a nesnažím se ze syna vychovat pravého gentlemana. Takového, jakého jsem si vysnila mít. Takového já ale už doma mám. Staršího. Měla bych být šťastná.

Za okny vidím, jak napadlý bílý sníh, který před chvílí tak zářil, je nyní lidmi rozšlapán do šedé nic neříkající až nechutné kaše.

Manžel rozsvěcí stromeček a děti rychle hltají kapra, který je našťestí již prodáván pouze bez kostí. Jak ho ti rybáři (nebo spíše výrobci) bez kostí vyrobili, radši vědět nechci.

Manžel si jde s dětmi umýt ruce, zatímco já se vplížím do obývacího pokoje a pod stromeček naskládám všechny krásně zabalené dárky. Pohádka se vytrácí znovu. V polovině z těch dárek vlastně nevím, co je. *Neměla jsem čas, není to moje vina*, ujišťuji se sama před sebou.

Můj dokonalý manžel je nechal zabalit beze mě. Není to ani jeho vina. To já pořád věčně někde lítám. Čí tedy? Musí vždy existovat viník? Pokud tedy neexistuje, kdo nebo co danou věc zavinil? Nebo vina neexistuje vůbec? Je to jen slovo, kterým si odůvodňujeme nějakou nepříjemnou situaci? A proč to děláme?

Když dojídáme, děti již rozbalují dárky. Jsou nadšené. Laura výská nad panenkou s nepravdivě dlouhými nohama, červenými vlasy a tak krátkou minisukni, že kratší kus by ani nedokázali ustříhnout.

„Jéééé! Děkuju, maminko!“ objímá mě a dává mi pusu na tvář. „To je ta z té nové kolekce, že jo?“ ptá se mě a já stejně nadšeně přitakávám. „To mi holky ve škole budou tak závidět! Nikdo prostě nemá tuhle barbie až z Francie.“

Ještěže na letištích se toho dá koupit tolik. Markovi jsem přivezla asi čtvery trička, bohužel jsem ale netrefila velikost. Jak to, že to ostatní matky mají tak v oku? Manžel zachytí můj ze sebe zklamaný pohled a odpoví mi svým pohledem milujícího otce: *Ty nejsi jako ostatní matky*.

Má pravdu, ale je to špatné? Čí je to vina? A je to vůbec vina? Cítím, že se mi do očí derou slzy a tak odcházím do koupelny. Zrcadlo mi říká, že bych se měla vrátit a hrát tu iluzi dokonalé rodiny. Proč bych ale já měla být taková, jako ostatní? Proč? Kde je to napsáno? Já nikdy nechtěla být zavřená doma, utírat malý zadečky a chválit děti za každý sněžený sousto.

Chtěla jsem se osamostatnit co nejdřív, žít jen pro sebe a na smrtelný posteli říct, že tenhle život jsem si skutečně užila. To byl můj sen. A šla jsem si za ním. Ale co když jsem se vydala špatnou cestou? Proč tak přemýšlím? Byla to správná cesta. Snad.

Vlastně jsem si své cíle splnila - nechtěla jsem se se svým mužem nikdy hádat, chtěla jsem mít dokonalé, milé děti a nebýt jako mé kamarádky. Mé normální kamarádky. Nuda. Ale. Co když v nitru sama sebe, někde hluboko v těch mých očích jsem prostě měla být normální? Co když nejsem předurčena na všechny ty nezvyklé věci? Mám to tak cítit? Je to jen prostě nějaká odrůda všech těch pocitů, všech těch jinak kladných pocitů? A jsou to skutečné pocity? Nehraje si jen hořká realita samoty a nesvobody na lásku a svobodu?

„Co je, zlato?“ ptá se Martin.

„Ale nic.“ políbíme se. Víím, že tu je pro mě. Že dělá skoro všechno za mě. Vlastně ani nemáme typicky otočené role. On taky chodí do práce, ale přitom se zvládá starat o všechno. Kdo ví, jestli já bych to zvládla.

To, co on.

Já to ale nikdy nezjistím, protože jsem doma tak málo, že prostě nemám šanci. Věnuji se více cizím lidem než svým.

„Pojď, vrátíme se za nimi. Ony se na ty Vánoce tak těšily. Ani nevíš, jak byly nešťastný toho 24., když jim kamarádi psali, že už večereli a Marek s Laurou stále nic. Skoro to ty dva dny nevydržely. Tak se tam pojd' vrátit.“

A hrát.

Udělám to a půjdu, protože lepší naoko dokonalá než skutečně špatná a nemilující rodina.

„Monča říkala, že se byla s rodičema podívat na ten velkej městskej stroměček na Štedrej den.“ informuje mě Marek.

„To je Markova nová holka, vid?“ pošouchuje ho naoko Martin. Ve skutečnosti mě informuje o tom, co se v naší rodině děje. Zase se mi valí slzy do očí. Jak to, že to nevím? Nevím o Marečkově holce. Tak on už má holku. Co mám dělat? Mám se ho vyptávat, jaká je? Jak ji poznal? Jestli chodí s ním do třídy? Bože, co jsem to za matku? Já nevím.

„Kdy tam půjdeme my?“ Laura to našťestí přeruší. Martin vidí můj nepřítomný pohled a vysvětlí Lauře, že maminka měla na Štědrý den spoustu záslužné práce a že příští rok tam určitě zajdeme.

On se tak snaží. Pořád. Na rozdíl ode mě.

Večer, jako každý rok, se díváme na pohádky. Laura vytuhne jako první a Marek si chce hrát na prince, který osvobozuje svou princeznu a tak spolu chvíli bojují s novými meči, které dostal. V noci mi přichází zpráva, že Magda onemocněla a já musím akutně nastoupit na letadlo, které odlétá v sedm ráno do Peking. Nemám na vybranou, musím. Víím, že je zbytečné vedení nějak přemlouvat, pokud nechci

přijít, nemusím chodit už nikdy. Jako vždy. Jako jedné z mála, jedné z těch všech dívek, které si přály se stát letuškami, se splnil sen a tak prostě musím sbalit ještě nevybalený kufr a jít. Protože to je můj splněný sen. Měla jsem to štěstí. Je splněný.

Kde se tedy ale berou sny?

Kdo je vymýšlí? A kdy? Naše podvědomí, svědomí, zkušenosti? Z čeho vychází? Proč jsem netoužila být třeba doktorka? Vždyť je všechno tak irelevantní. Všechno tak naoko dokonalé. Všechno je jen iluze. A nebo to můžeme změnit?

Můžeme celý život chtít něco, co pro sebe vlastně sami vůbec nechceme? Nebo prostě jen nevíme, co to obnáší, nedomýšlíme? Věříme, že my budeme ti jediní, ti skvělí, kteří ty negativní stránky neucítí. Že jsme prostě ti vyvolení. Proč nám ale rozum neřekne, že je to naprostá blbost? Vždyť intelektuálové, kteří mají rozumu mnohdy až moc, sní také.

Jsmo předurčení ke svým snům nebo máme plnou svobodu snít o čem chceme? Vždyť ani ty sny, které se nám zdají v noci, neovlivníme. Co tedy ovlivňuje naše životní přání? Kde se vezme ten první krok, ta první myšlenka *chtít*?

Jsmo jen panáči v poli nebo jsme králem každého svého malého světa?

A je vždy výhra skutečně výhra?

Dávám mým malým hercům pohádek pusou, malují si znovu ty stejné stíny na ty stejné oči a pokládám dopis na stůl do kuchyně, zavírám dveře a pokračuji ve svém vysněném světě. Možná je to trest. Trest za to, že jsem si dovolila vyhrát a žít svůj sen. Jako jedna z mála.

Zlatička,

vím, že jsem vám slíbila společně strávený víkend,

moc se omlouvám, ale musím do práce.

Slibuju, že se brzo vrátím. Co nejdřív to bude možné.

Miluju vás!

Máma

Jmenuji se **Lucie Rudolfová**, žiji s rodiči v Pardubicích. Nyní ještě studuji na gymnáziu Mozartova, Pardubice. Co se týče literatury, nejraději čtu knihy o osudech běžných lidí – psychologické romány, knihy obsahující sociální problémy, motivy sebevražd... Tam směřuje i má tvorba, snažím se do těchto lidí vcítit, pokusit se pochopit jejich vnímání světa. Zatím jsem napsala knihu Kemp asi před pěti lety (je k zakoupení na portálu [www.piste.povidky](http://www.piste.povidky.cz)), ale beru ji spíše jako splnění dětského snu než velký úspěch. Také jsem publikovala na internetový portál www.zdravy-svet.cz. Do budoucna bych se chtěla věnovat psychologii a psaní beru spíše jako koníček, který s tímto odvětvím ale úzce souvisí.

Jsem ráda, že mohu být součástí Střediska východočeských spisovatelů v Pardubicích, protože mi nabízí možnost kontaktu se začínajícími spisovateli, různé schůze, poznání prací jiných lidí atd.

Román 15 minus, 4. kapitola

TOMÁŠ ZÁŘECKÝ

Noc. Dům na planině se ponořil do ticha. I kolem něj se rozhostil zvláštní klid. Bezmračná obloha hýřila třpytivými hvězdami. Úplná pohádka.

Dona probudil zoufalý křik. Jekot, ryk a zmatený dusot nohou. Postupně se přidávaly další a další zvuky. Řev se stupňoval a ozýval se odevšud. Rozespálý a dezorientovaný nedokázal rozlišit realitu od snu. Slyšel dupání, praskot, rány, nadávky a volání o pomoc. Pak kdosi zařval: „Hoří!“

Otevřel oči a spatřil rudé peklo. Tvář mu ožehl spalující žár. Všude kolem něj šlehal plameny. Celé stěny i strop polykal nenasytý oheň. Střecha hrozila spadnout každým okamžikem. Za dobu jeho spánku se dům změnil v ohnivou kouli.

Pocítil strašné horko a pokusil se nadechnout. Nešlo to. Plíce se mu plnily smrtelně nebezpečným oxidem uhličitým. Zakuckal se. Lapal po dechu a dusil se. Ten kouř... Smradlavý kouř mu plnil nos a znemožňoval dýchání. Snažil se zakrýt ho kusem trika a dýchat skrz něj, ale dost dobře to nebylo možné. Pohnul se a spadl na zem. Ucítil prudkou bolest v rameni. Vše hořelo. Popálil si dlaň a bolestivě zařval. Začal se drápat na nohy.

Kolem něj se míhaly stíny. Zavrával. Pořádně neviděl, oči ho pálily a slzely. Rudá zář a šedý dým. Víc nerozeznával. Nedostávalo se mu kyslíku. Kdosi do něj vrazil a povalil ho zpátky na zem. Plameny vyskakovaly odevšad. Tančily mu vedle hlavy a slyšel jejich zlé syčení. Otočil se, aby pohlédl do rozevřené tlamy jiným. Obklíčovaly ho. Střecha se se zlověstným vrzáním začala hýbat.

Někdo mu dupl na prsty. Zařval, zkroutil se bolestí a s nářkem se pokusil znovu vstát. Uviděl svůj batoh a hmátl po něm. Oheň ho ještě nestihl strávit. Obydlí se měnilo v smrtelnou past a vteřinu co vteřinu se snižovaly jeho šance dostat se ven. Každý zpanikařil. Všechny hnala kupředu jediná myšlenka: Zachránit se. Dostat se ven a přežít. Rozum šel stranou a vítězily pudy. Nikdo nebral ohled na ostatní. Jeden jediný východ byl příliš málo pro čtrnáct lidí. V úzkých dveřích vznikla tlačence, kterou nešlo proniknout. Ocítl se v pasti.

Prásk! Ze střechy se uvolnil kus hořícího trámu a těsně ho minul. Padající kusy ho popálily přes oblečení. Přikrčil se a zakryl si hlavu, aby uchránil obličej. Katastrofu nemohlo nic odvrátit. Střecha se bortila. Už nešlo otálet a čekat. Jediné, co ho dělilo od záchrany, byla stěna v plamenech. Jiná cesta neexistovala. Musí to zkusit. Rozeběhne se a skočí. Jako ve filmu.

Najednou si všiml Hanka skrčeného pod palandou. Se zoufalým výrazem a smrtelnou úzkostí v očích se odmítal pohnout.

„Hanku! Musíme vypadnout!“

Odmítavě zakroutil hlavou.

„Dělej! Vylez ven!“

Vedle Dona spadl další kus trámu a lehce o něj zavadil. Zavrával. Úder ho donutil k dalšímu záupnění a srazil ho na kolena. Seshora k němu doléhaly zvuky rozpadající se střechy.

„Jestli nepůjdeme teď, umřeme!“

Hank nereagoval. Don zaváhal. I zlomek sekundy rozhodoval o životě a smrti. Musí se rozhodnout. Udělat krok, odrazit se a... Ne! Přiskočil k Hankovi a hrubě ho vytáhl ven. Nedbal jeho křiku ani bolesti, kterou mu způsobil. Ani nevěděl, kde se v něm vzala taková síla, jak náhle překonal palčivou bolest a odkud sebral odvalu. Popadl Hanka a vši silou ho prohodil hořící stěnou. Na vysvětlování nezbyval čas. Dřevo napůl strávené plameny s praskotem povolilo. Rozeběhl se a skočil.

Náraz do žhavé bariéry. Chvilí nic a pak tvrdý dopad do studené trávy. Hned se ho chopily čísi ruce a křísily ho.

„Done! Done!“

„Jsem v pořádku,“ chraptěl, vykašlával dým a hlasitě se nadechoval. Tiskl si popálenou ruku a sotva rozeznával stíny kolem sebe „Au! Moje rameno!“

Diego ho táhl stranou pekelného žáru. Potok jim teď přijde vhod.

„To stačí. Pomoz mi vstát. Pozor na ruku! A na rameno!“

Všichni byli potlučení. Špinaví, vyděšení, otřesení. Ale živí. Don je rychle prohlížel pátravým pohledem. Ano, zachránili se... Abigail, Claus s Indírou, Floyd a Miya, Mathias, Mallory, Bakari a Noemi, on a s ním Hank, Diego unikl taky... Gareth? Kde vězí Gareth?! Mrskal hlavou ze strany na stranu jako ryba na suchu, jenže Garetha nikde neviděl. Nebyl tu. Znovu se rozhlížel kolem, znovu si každého prohlížel, ale Gareth tu prostě chyběl. Žaludek se mu sevřel úzkostí a smutkem. Ať už byl jakýkoli, ať ho ostatní třeba nenáviděli, on ho ztratit nechtěl... Od potoka se ozvalo hlasité klení a přívál těch nejsprostších nadávek. Ulevilo se mu, až se ještě víc roztrásl. Jsou tedy všichni.

„Podívejte!“ vykřikl Diego. Třesoucí se rukou ukázal do plamenů. Dům se už takřka celý zborčil sám do sebe, pořád však ještě některé stěny odolávaly zhoubě. Jedna se právě rozpadla a za ní se zjevilo černé hořící tělo. Přece jen se nedostali ven všichni. Ivan.

Naskytl se jim drastická podívaná, kterou málokdo vydržel sledovat. V ohni se škvařilo lidské tělo. Kůže i maso spálené a zčernalé. Odporný pach se pomalu nesl až k nim. Obličej se dávno ztratil pod plameny a pouze tvar lebky dával znát,

kde kdysi bývala hlava. Nikdo už by v té hmotě nehledal člověka. Ivan musel strašně trpět, než zemřel.

Don sledoval hrůzné divadlo až do samého konce. Dokud se místo nezměnilo v pouhé doutnající rumišťe a nepohřbilo v sobě jednoho z nich. Nikdo ze sebe po dlouhou dobu nedokázal vypravit ani slovo. Bylo to příšerné, zároveň však jakýmsi zvráceným způsobem vzrušující. Don ještě hodný čas nedokázal odtrhnout oči od díla zkázy, které ho v jistém smyslu fascinovalo.

„To je panečku ironie,“ prohodil Gareth, když se přitrmácel k ostatním. Táhl za sebou celou svou výstroj, sice na mnoha místech poničenou, ale zachráněnou. Ne každého potkalo takové štěstí či stačil projevít během běsnění nespoutaného živlu dostatek duchapřítomnosti. Don si uvědomil, že stále křečovitě svírá svůj batoh. Pouzdro s nožem se mu houpalo u pasu. Neodepínal si ho ani na noc. Někteří ano a nyní za to tvrdě zaplatili. Abigail nezůstalo nic. Kromě života. Stejně tak Mallorymu. Mnozí další právě sčítali ztráty.

„Proč?“

„Všichni jsou posraný strachy z toho spát venku a přitom to je o dost bezpečnější. Příště už do žádný podobný díry nevlezu.“

„Kde skončila mapa a kompas?“ zeptal se Bakari, který i v tenhle moment dokázal zachovat chladný rozum a racionálně uvažovat.

„Mám oboje u sebe,“ šeptal zničený Claus. Indíra ho držela kolem pasu a brečela. „Spím s tím pod košilí.“

„Aspoň něco,“ povzddechla si Noemi. Tě se od počátku záhadný dům nezamlouval. „Moje obavy se naplnily.“

„Jo, ale někdo jim k tomu asi dost pomohl, nemyslíš?!“ vyštěkl vztekle Gareth. „Ta barabizna nechytla sama od sebe. Ani od nějaký vyšší síly. Někdo to prostě podpálil, aby nás upekł jako kuřata.“

Mezi přeživšími to zašumělo. Až doteď je zaměstnávala myšlenka na záchranu a na přestálé nebezpečí, že je ani nenapadlo pátrat po jeho příčinách. Pojednou se před nimi vynořila strašlivá pravda. Někdo z nich se je pokusil zabít. Jenže kdo? Strhla se vzrušená hádka.

„Potrefená husa se vždycky ozve!“ zakřičel Claus směrem ke Garethovi. „Všichni víme, co jsi zač!“

„Skutečně, Clausíku? Vždyť ty o mně víš hovno! Proč bych to asi dělal a zůstal uvnitř? Já se dostal ven jako poslední!“

„To je pravda,“ potvrdil jeho slova Mathias. „Kopal do mě, protože jsem byl před ním. Po nás už ven nikdo nevyběhl.“

„A kdo byl vlastně venku jako první?“

„Pamatuje si to někdo?“

„A co Ramón? Nesnášel ji ho a pak jsi byl u jeho dost divný smrti!“ vedl si dál svou Claus a nepřestával obviňovat Garetha.

„Já tam byl s ním!“ zastal se ho okamžitě Don dřív, než se stačil bránit sám.
„No vida,“ zajasala hystericky Abigail. „Třeba jste se domluvili a podpálili to společně!“

„To teda plácáš jako pěkný nesmysl,“ ohradil se hlasitě Hank. „Don mi tam totiž zachránil život. Klidně se na mě mohl vykašlat jako vy vostatní, ale von riskoval svůj vlastní krk, aby mě votamtud vytáh. Kdyby mě tam nechal, nikdo by to nezjistil, takže se zkus zamyslet.“

„To je dobrý, Hanku.“

„Ne, není! Bez tebe bych skončil stejně jako ten chudák Ivan. Jen ať všichni věděj, že seš správnej chlap na rozdíl vod jinejch tady a zachránils mi kejhák. To ti nikdy nezapomenu.“

Překřikovali se a obviňovali jeden druhého. Důvod se vždycky našel. Situace se stávala neúnosnou. Hrozilo, že se na sebe vrhnou a pozabíjí se navzájem. Zejména mezi Clausem a Garethem to vřelo a schylovalo se k boji na nože. K takovému, kdy by stáli všichni proti všem. Skončilo by to krvavými jatkami. Pak zakročil Bakari a bleskově si zjednal klid.

„Ticho! Existují pouze tři možnosti. Ten dům zapálil někdo cizí. Nebo ho podpálil Ivan a sám za to zaplatil životem. Nebo máme mezi sebou žháře. Nezáleží na tom, kde se skrývá pravda, protože se jí dobrat nemůžeme a proto ztrácí smysl to dál řešit! Nezbývá než si dávat ještě větší pozor než doteď.“

„Takže to hodíme na Ivana a budeme se tvářit, že je zase všechno v nejlepším pořádku? Že jsme jedna velká šťastná rodina?“ zajímal se nechápavě Floyd a evidentně se mu takové rozuzlení situace ani trochu nezamlouvalo. „Na tohle kašlu! Jak mám asi v noci spát, když nevím, jestli mě někdo nepodfřízne?“

„Buď ke mně milej a nemusíš se bát,“ neodpustil si Gareth a ostatní ho provrtávali nenávisným pohledem. Stále zůstával hlavním podezřelým. Jednou provždy ho ocejovali jako padoucha.

„S tímhle vědomím jsme sem ale všichni šli!“ upozornila je důrazně Miya. „Věděli jsme, co nás tady čeká, akorát jsme si to odmítali přiznat. Nechtěli jsme to slyšet, protože všechno vypadalo hezky a nebylo proč se znepokojovat. Jenže to je pryč. Tři dny jsou za námi. Dva z nás umřeli a mezi sebou máme zrádce. A bude to pokračovat. Musíme se s tím vypořádat a jít dál.“

„Měli bychom poslechnout Bakariho,“ uznal nakonec Claus. „Nic lepšího ani nejde dělat. I Miya říká pravdu. Možná máme mezi sebou zrádce, možná jich je víc a třeba to byla jen další past a my udělali chybu, když jsme neposlechli Noemi. Ale my se s tím porveme a zvítězíme. Dokážeme to a dojdeme až do cíle.“

„Ztratili jsme nejen část zásob a našeho vybavení, ale i jeden lidský život,“ poznamenala tiše Indíra a všichni zmlkli. „Uvědomujete si to? Dnes zemřel Ivan. Nikdo z nás ho neznal, nikdo se s ním nebavil. Věděli jste o něm vůbec něco? Aspoň minutu ticha si zaslouží.“

Sklopili hlavy a s pohledem upřeným do skomírajícího ohně vzdávali hold mrtvému druhovi. Nezbyvalo, než přijmout, co bylo řečeno a tvářit se, jakoby se nic nestalo. Každý si mohl být jistý akorát sám sebou. Kolem sebe měl dvanáct jiných lidí, z nichž kdokoli mohl být žhář a vrah.

Mgr. Tomáš Zářecký se narodil se roku 1988 v Chrudimi. Vystudoval osmi-leté gymnázium v Pardubicích a po maturitě v roce 2008 zamířil na Univerzitu Hradec Králové. V roce 2013 zde úspěšně obhájil diplomovou práci *Obsazení Porýní 1936 očima českého tisku* a po absolvování státních závěrečných zkoušek s vyznamenáním mu byl přiznán akademický titul magister za obor pedagogika – dějepis a základy společenských věd.

Od roku 2008 pravidelně publikuje. S fejetonistickými a esejistickými pracemi se můžou čtenáři setkat v internetových novinách a magazínech: Pozitivní noviny, CzechFolks Plus, Neviditelný pes či Seniortip. Externě působil v Pražském zpravodaji. Pořídil sérii rozhovorů s význačným exilovým spisovatelem Ludkem Frýbortem, zpovídal i spisovatelku českých detektivek Veroniku Černuckou. V roce 2011 vydal thriller *15 minus*, který se stal populární zejména mezi mladou generací. V témže roce vyšla i romantická historická freska *Návrat na Longstray*. Obě knihy jsou k dostání v tištěné i elektronické podobě.

Žije v Pardubicích se psem Rexem. Ve volném čase se kromě psaní věnuje cyklistice, čtení knih, pěstování orchidejí či práci na zahradě. Sbírá kreslené stripy kocoura Garfielda.

ZDENĚK VOŠICKÝ

ZDENĚK VOŠICKÝ vyrůstal v romantickém prostředí tehdy ještě klasického chotěbořského letiště s dřevěnými hangáry v sousedství březového hájku. Oba jeho rodiče byli piloty a rodina trávila dovolené převážně na horách. Bylo téměř jisté jakým směrem se bude jeho další život ubírat. Začal modelařit, lyžovat, lézt po kopcích a budoval si silný vztah k přírodě. Naučil se řídit větroně a poté, co dosáhl předepsaného věku, udělal si pilotní průkaz. Vystudoval střední odbornou školu elektro v Kolíně a v této době u něj začala vítězit

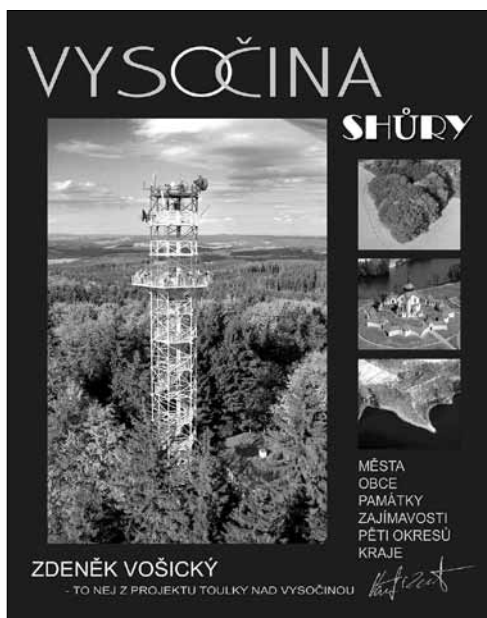
Touha po horách. Přidal se ke skupince brodských průkopníků a nadšenců nově vznikajícího sportu – závěsného lítání. Je to nejkrásnější odvětví leteckých sportů. Zasněžené vrcholky hor, nad nimiž se člověk spolu s dravci vznáší obklopen jen prostorem a proudícím vzduchem. Uvědomil si, že by byla škoda, aby tato krása zůstala jen ve vzpomínkách. Vzal do ruky fotoaparát a později kameru. V průběhu let se začaly jeho snímky objevovat na různých akcích a festivalech a postupně sklízely úspěchy. Stal se držitelem řady cen a uznání z různých mezinárodních akcí. Získal například ocenění Barrandov studia a. s. Díky dnešním možnostem

dalšího vzdělávání si začal rozšiřovat svoje vědomosti prostřednictvím internetových kursů a IDIFu (institut digitální fotografie). Jeho osud významně ovlivnily dvě události. V roce 2000 byl osloven s nabídkou atraktivní spolupráce na knize o filmu o českých památkách a zajímavostech z ptáčích perspektivy. Získal tak po mnoha hodinách strávených filmováním a focením z letadla nové cenné zkušenosti. Další zásadní událostí bylo setkání s pilotem a bývalým záchranářem z letiště v Náměšti nad Oslavou Radkem Klimešem. Spolu vytvořili tým věnující se letecké fotografii. Zkušenosti obou v oboru létání, navíc podtržené zkušeností z létání soutěžního a mimořádnou zodpovědností, vytvořily předpoklady pro přesnou a profesionální práci. To vše je pro kvalitní leteckou fotografii naprosto nutné.

Zdeněk Vošický vydal čtyři úspěšné knižní tituly a připravuje další. Poslední vydaná kniha věnující se malebnému kraji Vysočina dostala na 21. Podzimním knižním veletrhu jednu z hlavních cen a získala titul Nejkrásnější kniha Vysočiny. Jeden ze snímků v knize obsadil 1. místo ve fotografické soutěži Vytvořte mistrovskou minimalistickou fotografii, pořádanou prestižním časopisem DIGITÁLNÍ FOTO, magazín je českou verzí DIGITAL CAMERA.

„Pohledy shůry“ jsou dnes převážnou náplní jeho tvorby.

Zdeněk Vošický se stal členem Střediska východočeských spisovatelů – výtvarné sekce.

Poslední vydaná kniha Zdeňka Vošického Vysočina shůry

HOST KRUHU 34

PIOTR GOSZCZYCKI

DRUHÁ BÁSEŇ NEZAMĚSTNANÉHO PEKAŘE

*Život největšího nuzáka měl svou cenu
chléb měl chuť chleba
víno mělo chuť vína
a smutek měl nejednou také chuť smíchu
Jacques Prévert*

Podvedený za poctivost
znejistělý provazem uctivosti
řádně ošizený zaměstnavatelem
přistál jsem na dlažbě
Spolu s drahocenným chlebem
toulám se mezi zákazníky
k srdci tisknu pokřivený diamant
který záhy rozdrobí holubi
S dvacetiletou moudrostí
jsem rychle ztrácel přátele
když o těžký chléb noci
pálil jsem si obě dlaně
Teď z přinucení bez práce
se znovu učím hodnotám pečiva
hledaje v člověku skutečného
chlebováře

překlad Věra Kopecká

Piotr Goszczycki *1977, Warszawa, vydal několik sbírek poezie, editor antologií poezie Sudecki pociąg poetycki a Letni expres poetycki.

- Pomluva musí hrát toho, kdo ji šíří a rozpálit toho, koho se týká.
- Člověk by rád zůstal člověkem, ale nechce se nad lidi vyvyšovat.
- Pravdivé informace jsou jediné informace, které je třeba dementovat.

Aforismy Jiřího Faltuse

OHŁASY A RECENZE

Z NOVÝCH KNIH

Pracuj každý s chutí usilovnou... Cesty mohou být rozličné... To jsou Kollárova slova z jeho Slávy dcery, téměř zapomenuté – a stále tolik aktuální! Vskutku rozličná je i tvorba členů Střediska. Jediným skutečným autorem literatury fakt z našeho středu, nesmírně pracovitý a absolutně korektní v přístupu ke zpracování námětu, je **JIŘÍ FRÝZEK**. V současné hektické době (která současnost ovšem neměla hektické parametry) je záslužné věnovat pozornost námětům a osobám, kteří něco vykonali pro paměť národa, nezakreslenou subjektivními impertinencemi. Ať již to byli lidé, kteří dosáhli věhlasu, málo známí či zcela neznámí písmáci a kronikáři. Právě z jejich prací vyšel Frýzek v knize **ZE STARÝCH KRONIK PODRUHÉ** (Oftis 2013, 272 str., s půvabnými ilustracemi Jarmily Haldové). Jedná se o čtení poutavé, svérázně vtipné i hřejivě úsměvné, čtenáři však připomíná, že chleba byl vždycky o dvou kůrkách. Z jiného džbánku nabírá další Frýzkova kniha **JINDŘIŠKA ANNA JOANA RETTIGOVÁ** (Kultura s.r.o Rychnov nad Kněžnou 2013, 128. str. s fotografickými přílohami). Kniha je věnovaná uznávané zpěvačce, dceři M. D. Rettigové. Stojí za zmínku, že v prosinci 1834 účinkovala v premiéře Tylovy Fidlovačky, kde (cituji: hudec Mareš zvonivým hlasem zanotoval první verš Kde domov můj“). Výčet použitých pramenů (do značné míry německých) je důkazem, jaké množství dobových materiálů musel Frýzek přesít, aby se dobral čistého a plodného zrna. Tím ovšem pohled do jeho tvorby z poslední doby nekončí. Již zmíněná M. D. Rettigová se proslavila svou Domácí kuchařkou. Až se nechce věřit, že již v roce 1825! Vedle dalších literárních prací je autorkou (zase cituji: „dramatické maličkosti“) Bílá růže, vzhledem k účelu psané německy. Frýzek ji s jemu vlastní pečlivostí přeložil do češtiny. Nad třemi zmíněnými pracemi docházíme k poznání, že Frýzků je jako šafránu, ale je jich třeba jako soli.

Půvabnou sbírku akrostichů připravila a vydala **VĚRA KOPECKÁ** pod názvem **POZDRAV BROUMOVSKU** při příležitosti již třináctých Dnů poezie, s obálkou Jany Wienerové a s výtvarným doprovodem prací vzniklých během česko-polského plenéru v Křinicích (2013). Tvoří ji poezie psaná česky i polsky a není v ní výraznějších slabín, vedle uvedených autorek zaujme křehkou stavbou veršů Jindra Lírová.

„Podivné vraždění“ je nazván soubor detektivních povídek nevyvážené kvality (Mladá fronta. 2013), v němž se prezentuje **LUBOMÍR MACHÁČEK** (opět pod pseudonymem Adam Borek) povídkou **ČESKÁ TROJKA**, která patří k tomu lepšímu. Zdařilou a aktuální povídkou, která až vyvolává mrazení, se v knize prezentuje Lubor Faltejsek, jehož my veteráni známe z dob hradeckého Kruhu.

Široká projekční plocha je vlastní poezii nového člena Střediska **FILIPA MIKUŠE**. Připomíná vodní proud, v němž se občas ztrácejí pevné břehy. Snad až nadměrná invence vede autora k rozevláté básnické výpovědi ve sbírce nazvané **POEZIE** (2011, 160 str.), úsměvnou nadsázkou tvoří dovětek „sebrané spisy – svazek první.“ V básni „Nehybnost“ čteme //obřadně spolknout nehybnost//. Mikušově poezii nehybnost vlastní není. Cyklus „Osobní dopad“ působí sevřeností a kompaktností výpovědi nejzraleji, zatímco automatická poema „Chrst!“ se místy poezii vzdaluje. Závěrečný „Zatvrzelý měkkýš“ dokazuje nemalou míru talentu. Je na Mikušovi, jak s ním naloží. V úvodní básni čteme // mám velkou spotřebu mravenečníků//. Nuže, nejen mravenečníků. Také slov. Někdy by se dalo totéž vyjádřit kratší, hutnější formou. Druhá Mikušova kniha **ABY SE VĚDĚLO** (2013, 178 str.) představuje písňové texty. Ty jsou v knižní podobě vždy ošidné. Namátkou: Genialitě Voskovce a Wericha se sotva někdo přiblíží. Jiří Suchý volí metodu absolutní srozumitelnosti s maximální mírou výpovědi a lahodným rýmem, Kainar zaujal smutkem prosáklou subtilní poetičností. Tam někde by měl Filip Mikuš hledat inspiraci, nezapomínat, že je básník, nepodléhat vlivu některých současných písničkářů, kteří už nejsou schopni překročit vlastní stín a s kytarou v ruce je předčí kdejaký tramp od táborového ohně. Je tu ovšem háček, písňové texty většinou mají ke skutečné poezii daleko (nepleťme si je se zhudebněnými básněmi), navíc jsou tím pravým ořechovým až ve spojení s hudbou. Samy o sobě připomínají rám bez obrazu. Jakož i naopak. Mikušovi však přiznejme, že jeho texty myšlenkovým nábojem nejednou přesahují původní účel. Konkrétně třeba „Jednou přijde čas.“

Další nová kolegyně ve Středisku **ŠTĚPÁNKA SAADOUNI** je autorkou povídkové knihy **CIZINEC** (vyd. Šuplík-Andrea Sasinová, Brno, 2013, 82 str.) Základním půdorysem jsou primární vztahy mezi lidmi, kteří bývají nedůstojně označováni za obyčejné, každý osud je přece svým způsobem jedinečný. Prvoplánová přímost se střídá s nadsázkou bez zbytečných ornamentů, zaznamenává vršení lidských charakterů a osudů. K přednostem povídek náleží zdařilé zvraty, aniž by se jednalo o autorskou schválnost, záměrný, laciný efekt. Potvrzují to originálně pojaté povídky *Dovolená* nebo *Brigáda*.

Do stinných zákoutí člověčenstva nahlédl **MILAN DUŠEK** čtivou povídkovou knihou **VŠECHNO TU UŽ BYLO** (Oftis 2013, 128 str.) Princip je známý, prezentovaný od dávných časů Dostojevského: Zločin a trest. Jen doba se změnila a společnost. Zda k lepšímu, toť otázka. Pokud by měla Duškova kniha dát odpověď, nevyzněla by zrovna potěšitelně. Staré romány často okořeňovaly kriminální koktejl výraznou ingrediencí svědomí. Současné pachatele formuje doba. A svědomí, pokud jaké? Kdeže! Inklinuje k nule. Na tomto principu postavil Dušek desatero kriminálně laděných povídek, převážně s rychlým, nekomplikovaným spádem a všemi příslušnými atributy, střelbou, milostnými zápletkami

a negativními povahovými rysy záporných postav. Příslušníky restriktivního aparátu nestaví na piedestal, jsou sympaticky věcní, až se vnučují otřepaný slogan, že „dělají svou práci“ a na tom dost. V autorově přístupu však nevycházejí čistí jako voda u pramene ani vedlejší postavy. Tady přichází ke cti přísloví, začínající slovy „hod kamenem...“ Rozhodně však nikoli po autorovi.

Odvěkou otázku zločinu a trestu nastolil v literatuře nejvýrazněji již zmíněný Dostojevskij. Dumas v románu Hrabě Monte Christo preferoval spíše princip nelítostně důsledné msty. Psychologický román **MIROSLAVA SKAČÁNIHO – PŘÍBĚH MUŽE, KTERÝ ZABÍJEL Z LÁSKY** (2013, 252 str.), je situovaný do nedávné minulosti. Doba dospěla k postojům humánnějším, civilizované země hrdelní tresty neaplikují. Středem autorova zájmu je příčina jednání mentálně limitovaného jedince, jeho narůstající agresivita, záměrně či nevědomky podněcovaná. Kladného nebo aspoň jednoznačně sympatického hrdinu abychom hledali s lucernou, vstupuje do děje nenápadně, má zanedbatelný vliv na tragické události, nakonec však nese tíhu následků. Spravedlnost svým utilitárním způsobem zvítězila, krutou represivní roli přebírá primitivní forma msty. Akční příběh postavený na závažném etickém kodexu je morálním apelem a představuje špičkové dílo současné české prózy.

Hodnotu pozoruhodné knihy **ANTONÍNA ŠLECHTY – SEDM PÁDŮ SMRTI** vystihla v minulém Kruhu Věra Kopecká. Její předností je v současnosti nepřiliš sledovaný společenský půdorys, děj se převážně odvíjí v prostředí manuálně pracujících (byť třeba v důchodu), družných, svérázných, citově bohatých lidí, nepozorovaně odsouvaných na okraj zájmu.

Mentalitou, slovníkem i atmosférou životního prostředí jsou provázeni mladí protagonisté v knize **MARCELLY MARBOE – VYMĚNÍM TÝNEJDŽRA ZA COKOLI aneb MOŽNÁ TO MÁTE DOMA TAKÉ** (Oftis 2013, 168 str., s obálkou Jiřího Hrabince).

Alegorický, místy lehce ironický, ale úsměvný a chápavý autorský přístup obrušuje hrany názorům a jednání postav a postaviček, jejichž osudy se jeví – s použitím omšelého termínu – jako příběhy všedního dne. Až na to, že pro mladou generaci to jsou příběhy její současnosti, chápané jako dramatické, nevšední a originální, ačkoli se jedná o odvěky soubor hodnot, střet mládí s výrazně deformovanými společenskými uzencemi a rodičovskou autoritou. Charaktery skryté za slovníkem „týnejdžrů“ z rozličných etnik (zřejmě brilantně odposlouchaným) dostávají zřetelný odstín, kdykoli v ději dojde k lámání chleba. Úsměvně plynoucí hladinu náhle čerí tragický zlom v povídce Super jahodovej dort se šlehačkou. Cikánka z povídky Rozkošná je absolutně „přesná“ a věrohodná. Zdánlivá nadřazenost je ve skutečnosti realitou. Automaticky se mi v paměti vybavovaly skutečné osoby. Na prostém půdorysu povídky však klíčí tristní implicitní pocit, že hodnoty

ryzího lidství zastihuje komerční životní standart a není šance cokoli změnit. Rukopis knihy byl v roce 2009 oceněn v literární soutěži Albatrosu.

Za pozornost stojí Almanach Nabiru (Balt-East, 2013) prezentuje tvorbu současných českých a slovenských spisovatelů. Pozoruhodná je velice zdařilá povídka **Modlitba pro Johanku** našeho člena **Václava France**, dislokovaná do „humanitárně“ bombardované Jugoslávie. Česká literatura tuto skvrnu na cti národa zatím úspěšně obchází.

František Uher

VĚRA KOPECKÁ A JEJÍ ARCHITEKTURA ČASU

Věra mi dala v Přelouči svou poslední sbírku poezie. Otevřela jsem pár stánek a sdílela autorčin hold přírodě prostřednictvím poezie stavěné na vjemech její vnímavé duše. Šla jsem v listovní stránce a šeptala si s ní její slova: ...Ptala jsem se vody, kde se učí zpívat. Nadechla se ticha, bílé šátky rozhodila, zašuměla v přejích.“ A já jsem najednou viděla ty barevné šátky na stromech i po zemi, slyšela jsem je zmítat se v proudu, ve vlnách.

Musela jsem se zastavit, musela se nadechnout, abych dál vstřebávala šum a krásu jejích veršů a tůně ilustrací, které dávají čtenáři zapomenout, že čas měří náš život milovými kroky. Slyšela jsem i jiné tóny jejích slov: „Až po okraj hudbou naplněný sál. A jak hrál, rozmlouval s Bohem ukrytým v klávesách.“

Knížku zavřeme a tóny v klávesách ještě v nás doznívají a my všichni za ně Věře děkujeme.

Marta Urbanová

PŘÍBĚH ZE SOUČASNOSTI

Pardubická spisovatelka **IVA TAJOVSKÁ**, která působí v neziskové organizaci sociální sféry, vydala svoji pátou knihu pod názvem **ODKLADIŠTĚ NÁRUČÍ** (nakladatelství Erika Praha 4, 2013, 149 str.) Sluší se vyjmenovat knihy předchozí: *Jepičí hvězdy* (2006), *Matky matek* (2007), *Pavučiny touhy* (2009) a *Jarmark obnažených duší* (2010). Všechny dosavadní knihy autorky mají hluboký ponor do života lidí kolem ní a vypovídají i o ní samotné, o jejím smyslu pro spravedlnost a nesmiřitelnosti s tím, co lidem ztrpčuje život. Nebojí se odhalit i záležitosti, o nichž se sice ví, ale mlčí se o nich, až to někdy vypadá, že to prostě bez nich nejde, což se samozřejmě těm, kteří je mají na svědomí, velice zamlouvá. Rozhodně to neberou jako svoji kladnou reklamu.

Ani v Odkladišti náručí se Tajovská od těchto lidských trápení neodchýlila. Jde o příběh, který nám zpočátku připadá jako idylka, když čteme o cestě zamilova-

né dvojice po pobřeží USA, ale vnímavý čtenář z leccíhos brzy usoudí, že tam něco nehraje, a jak přibývají stránky, už téměř ví, že o idylku nepůjde. Z milého a úspěšného manažera Jarmila, k němuž se mladá žena jménem Zuzana upnula, se náhle stává člověk schopný všeho, bez ohledu na ty kterým se předváděl doslova v rouše beránčím, aby se na jejich úkor obohatil. Spisovatelka nás vede křivolakou pěšinou k tomu, abychom uvěřili, že spravedlnost není slepá a není třeba čekat na bájně boží mlýny. Když podvodník nepřelstí vymáhatele dluhů, ocitne se v nemocnici. Jeho chování se na čas změní, ale i to se později ukáže jako klam. To když se vynoří u odvolacího soudu a má znovu důvod k vítězným úsměvům, neboť jeho předchozí činy spláchla amnestie prezidenta republiky. Zuzana a její matka, které připravil o všechno a žijí z minima, protože musí splácet dluhy, naši justici natož pana prezidenta nezajímají, což je také častý jev v naší současnosti.

Spisovatelka pilně využívá zkratky, utíná své vyprávění v přelomových místech, aby tím zdramatizovala své sdělení, nepochybně vybízí čtenáře, aby se plně soustředil a nic mu neuniklo, zkušeně ho provádí zlomovými částmi dobře vystavěného příběhu, nesporně nutí, aby se bouřil proti postavě, která je zcela bezcharakterní, bezostyšně okrádá důvěřivé ženy, které mu vyšly vstříc s otevřeným srdcem a moc se snaží, aby si udržely spřízněnou duši, která je vytrhla z jejich dosavadního osamění. O to více pak omyl bolí.

Próza samozřejmě není pouze o podvodníkovi Jarmilovi, dostává slovo zamilovaná a dokonce až do psychiatrické léčebny uvržená Zuzana, její životem týraná matka, která si říkala: Aspoň že to Zuzance dopadlo, ale i sestra Hana, Jarmilovo dvojče se srdcem na dlani a myšlenkou: Kdo jiný má Jarmilovi pomoc, než rodina.

Přes všechnu nechut k lidem typu Jarmila a slepé spravedlnosti instituce, která by ji měla nekompromisně nastolovat, Odkladiště náručí nevyznívá docela pesimisticky, protože oběti v sobě nacházejí sílu se s těžkou situací přece jen vyrovnat. Ale je to tak vždy?

Milan Dušek

SLOVO ČTENÁŘKY

Ilustrace Jitky Hamáčkové v úvodu Kruhu 33 jak kdyby byla symbolická. OČI KONĚ, které obsáhnou velké zorné pole, uvádějí bulletin KRUH, schopný obsáhnout velký výběr různorodých příspěvků.

ZA MARIÍ KUBÁTOVOU se vydává v Milosrdnosti věku pan Jan Dvořák. Předvádí „nezapomenutelného a krásného člověka s otevřenou nůší bohatých vyprávěnek, bájí, pohádek, příběhů...“. A tím jako kdyby čtenářům říkal – ne-truchlete a čerpejte z velkého literárního odkazu, který nám zde tato neobyčejná žena zanechala.

OBJEVY Luboše Humla - problém, jehož řešení se nám od jeho vzniku snad stále více vzdaluje. Hradby mezi lidmi se místo boření vrší. Jen materiál se s lety mění. V současnosti je to závist, sobeckost, lhostejnost...

STŘÍPEK PO STŘÍPKU od Lucie Hrochové - originálně a perfektně sestavená próza mě nadchla. Netřeba nic rozebírat, netřeba na nic poukazovat. „Střípek po střípku a nastavíme světu hezčí tvář.“

Marie Ungrádová ve svém vtipném povídání O TOUZE ZBOHATNOUT připomíná, že tato touha byla v lidech od nepaměti. Ovšem „drtivá, vše válčující dynamická podnikavost byla teprve v počátcích...“ Podnikavost se opravdu od těch dob vypracovala, jde jen o to, jestli vždy správným směrem.

V TEXTECH pana Františka Uhra vévodí VYSOČINA. Jak také jinak, přece je to autorův rodný kraj.

Číst rubriku PŘEDSTAVUJEME NOVÉ ČLENY STŘEDISKA, to byla radost. Kéž se jim další tvorba daří tak dobře, jako se jim podařily příspěvky do Kruhu.

Pan František Uher potěšil jistě všechny čtenáře Kruhu 33 svými aforismy. „Občas je rozumné zavřít televizi, otevřít okno a poslouchat ptáky.“ Protože ale s vládou podzimu ptačí zpěv postupně utichá, doporučuji „zavřít televizi a otevřít Kruh“.

Dagmar Poláková

ZAZNAMENÁVÁME – KOMENTUJEME

Další nové knížky členů střediska v roce 2013

- Jiří Frýzek – **JINDŘIŠKA ANNA JOANNA RETTIGOVÁ** – Fakta o životní a umělecké dráze nejslavnější české zpěvačky první poloviny 19. století. Vydala Kultura s. r. o. Rychnov nad Kněžnou s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.
- Štěpánka Saadouni – **CIZINEC** – soubor povídek o lidech kolem nás ve vydavatelství Šuplík-Andrea Sasínová, Brno, 2013, 82 str.
- Iva Tajovská - **ODKLADIŠTĚ NÁRUČÍ** – dramatický příběh o zneužití lidské důvěry a lásky v nakladatelství EROIKA, Praha, 2013, 152 str.
- František Uher – **NA TĚTO STRANĚ PEKLA** – jedenáct povídek s tajemstvím ve vydavatelství Akcent Praha, 2013, 206 str.

- František Uher – **TERITORIUM CHODCŮ** – sbírka krátkých prozaicky lyrizovaných textů s ilustracemi a vloženým grafickým listem Věry Martínkové, v edici Bibliofilie, 36 str. Vydavatelství ALFA OMEGA Dobřejšovice.
- Jiří Faltus – **DVOUPROUDOVÝ ŽEBŘÍK** – soubor metaaforismů s vlastními ilustracemi v nakladatelství ALFA-OMEGA Praha-Dobřejšovice 2013, 34 str.
- Jiří Faltus – **ŠEPTÁNKY DO OUŠEK I NA STRÁNKY** – verše pro děti s ilustracemi Lucie Kubínové v nakladatelství ALFA-OMEGA Praha-Dobřejšovice 2013, 32 str.

Ocenění

- František Uher obdržel **Mobelovu cenu za rok 2012 za sbírku OKOLÍ**.
- Zdeňku Vošickému byla za knihu fotografií **VYSOČINA SHŮRY na Podzimním knižním veletrhu v Havlíčkově Brodu udělena cena Nejkrásnější kniha Vysočiny**.
- Marcella Marboe obdržela **Cenu Petra Jilemnického za publicistický román BITVA NA KAVČÍ HOŘE (nakladatelství Filip Trend Publishing, 2001). Udělil KALF (Po 12 letech!), cena byla předána v Senátu parlamentu ČR**.
- Na zasedání české sekce detektivní a dobrodružné literatury AIEP dne 25. října byla **FRANTIŠKU UHROVI předána cena Eduarda Fikera za rukopis Nedráždit vlky**

ZAHÁJENÍ MARATÓNU V PARDUBICÍCH 3. října

Začalo už dopoledne prodejnou výstavou knížek vydaných autory Střediska ve vstupní hale Krajské knihovny. Pestrou nabídku předvedlo vydavatelství Oftis z Ústí nad Orlicí a vydavatelství Věry Kopecké z Křinic u Broumova, ale nabízeli knížky i jednotlivci, například Antonín Šlechta, Lucie Hrochová a další.

Samotné zahájení proběhlo v odpoledních hodinách v prostorách kavárny Apatyka. Po předsedovi Lukáši Vavrečkovi, který poděkoval za úsilí při prodeji knížek zvláště Věře Kopecké, pronesl umělecký projev jeho zástupce v redakci Paronymy Aleš Misař. V další části pak byla volná zábava mezi přítomnými. Je třeba dodat, že prostory zvolené pro prodejní akci se jevily spíše jako prezentace, samotný prodej byl minimální, nepřinesl efekt, který byl od toho očekáván. Rovněž se očekávala i větší účast samotných členů Střediska.

Zahájení uměleckého maratónu v Pardubicích. Zleva: A. Misař, L. Vavrečka, Lucie Hrochová s maminkou, za nimi F. Mikuš, dále V. Kopecká, za ní A. Šlechta.

KŘEST ANTOLOGIE V PŘELOUČI 17. října

Pořad zahájil předseda Lukáš Vavrečka a spolu s ním uváděli místopředsedkyně Věra Kopecká a tajemnice Eva Némethová. Uvítali čestného hosta, starostku města Přelouče paní Irenu Burešovou, která nám znovu poskytla možnost setkání a přispěla i finančně, za což jí – zvláště v současné době - patří vřelé poděkování.

Věra Kopecká představila dvě polské básnířky Danutu Perier Berskou a Irenu Kaczmarczyk, které v dalších dnech byly na Dnech poezie v Broumově. Každá přednesla několik svých básní v polštině a Věra Kopecká je doplnila svým českým překladem. Po informacích předsedy o Antalogii, kde uvedl, že je v publikaci zahrnuto 33 básníků a prozaiků z Pardubicka, Hradecka, Orlicka a Vysočiny, vyzval přítomné básníky, aby nám některá svá dílka přednesli. Prezentovali se Alena Kordíková, Jakub Marvan, Petr Musílek, Lukáš Bína, Jiří Faltus, Lukáš Vavrečka, Martin Vídenský a Věra Kopecká. Poté došlo ke společnému připitku přítomných autorů na zdar publikace. Akce byla ovlivněna zdržením Antologie v tiskárně, která ji nestihla vyrobit, přesto se plánovaného setkání zúčastnilo ke čtyřicítce autorů a dalších zájemců.

Křest Antologie v Přelouči. Zleva: F. Uher, V. Kopecká, E. Némethová, L. Vavrečka, v pozadí L. Macháček a vpravo starostka města Přelouče paní Irena Burešová.

Zprávy z oblastí

- Vyšlo nové číslo **JBM Newstter 09/ září 2013**, které vydává člen výtvarné sekce Střediska Václav Smejkal. Mimo jiné je zde prezentováno setkání členů Střediska v Lanškrouně dne 16. 8. 2013, doplněno fotografiemi. Zúčastnili se básníci Miroslav Kubíček (Šumperk) a Jiří Faltus (Lanškroun), prozaik Milan Dušek (Helvíkovice) a výtvarník Václav Smejkal.
- **Literární soutěž Polabského knižního veletrhu 2013** na téma 100 let Bohumila Hrabala. **Martě Urbanové** z Chotěboře bylo přiznáno 3. místo v kategorii nad 18. let za „Moje vzpomínání na Hrabala.“
- **Autorka Zlatíček Alžběta Hubálková a ilustrátor Denis Hýbl** uskutečnili besedu ve škole v Mistrovicích 2. října 2013. Zúčastnili se žáci od 1. do 5. ročníku se svými učitelkami a ředitelkou ZŠ paní Ivou Vernerovou, byl přítomen i místostarosta obce a knihovník pan Ladislav Svoboda. Besedující si ověřili, že převážná většina dětí dává přednost knížce před počítačem, což samozřejmě potěšilo. Na závěr proběhl prodej Zlatíček a hosté podepisovali.

Autorka Hubálková podepisuje, vpravo ilustrátor Denis Hýbl.

Literární večer v Městské knihovně v Týništi nad Orlicí 17. 10. 2013.

Literární večer paní Moniky Hojně nazvaný Souznění s tím, co přichází, pořádán v rámci Východočeského uměleckého maratónu, který má i v našem městě již dlouholetou tradici díky paní ředitelce zdejší knihovny, Jarmile Vášátkové, už přijalo pozvání mnoho autorů, k těm dlouholetým patří místní básník Lubomír Huml.

Monika Hojná během více než hodinového pořadu přečetla několik kratších povídek a básní ze své tvorby. Hudební doprovod flétnistky Barbory Richterové velmi vkusně a citlivě souzněl s lyrickým, často psychologicky laděným tónem tvorby mladé autorky. I když se ve svých prozaických i básnických textech, myšlenkově často velmi bohatých, zabývá spíše vážnými tématy, jako jsou osobní a partnerské krize a rozpady vztahů mezi mužem a ženou, rozhodně není její tvorba pesimistická, spíše naopak. Velká část jejích textů dává čtenáři nemalou naději. Autorka mluví o tom, že naše činy zůstávají zakotveny v čase a přetrvávají v dalších generacích, i když doba neustále plyne. Hlavně však čtenáře vybízí, aby žili v přítomnosti a snažili se objevit v našich dnech něco hezkého, barevného, smířlivého, co nás může obohatit a učinit šťastnějšími.

I na základě častého potlesku posluchačů mezi čtením jednotlivých textů věřím, že povídky a básně paní Hojně obohatily více přítomných posluchačů. Ve

chvilích čtení jsem zapomněl na všední starosti a ocitl jsem se tak z největší části v přítomnosti. Myslím, že jsem toto zpřítomnění dýchal všemi póry duše i těla. A protože upřímná a citlivě volená slova jsou sama odrazem niterného světa, dotkla se mě i duše autorky. Jsem přesvědčen, že jsem z dvou desítek posluchačů nebyl ani v tomto směru jediný.

Pavel Pešát

- **30 října Jiřina Valachovičová** uskutečnila v Hradci Králové v Harmonii (dům s péčí o lidi se zdravotním postižením) besedu o svých knížkách, spojenou s autorským čtením. Zúčastnilo se asi třicet pozorných posluchačů, kteří požádali autorku, aby mezi ně znovu přišla.

Polsko-česká setkávání v druhé polovině roku 2013

Již tradičně jsem se zúčastnila v druhé polovině srpna mezinárodního uměleckého plenéru organizovaného Městem Tarnowké Góry, tedy jeho první části, jež proběhla ve Swierklanci. Z Čech byli mezi účastníky manželé Císařovi z Kutné Hory, která je družebním městem Tarnowských Gór.

Součástí plenéru byla vernisáž obrazů účastníka plenéru Eduarda Kostky z Wroclawi při níž jsem měla možnost představit svou poezii. Poplenérová výstava se konala nejen v Tarnowských Górach, ale i v Kutné Hoře (27. 9.) a v družebním městě v Německu v Erlangenu.

Ze Swierklance jsem odjela na pobřeží Baltu do Kolobrzegu, kde se konal interdisciplinární plenér polsko-český organizovaný Polsko-českým uměleckým klubem Art Studio v Mioszowě a organizačním výborem Polsko-českých dnů křesťanské kultury. Ze 13 účastníků bylo 6 z Čech, jeden z nich Polák v Čechách žijící, jeden Ukrajinec, ostatní z Polska. Vedle malířů, řezbářů, fotografů se zúčastnili i básníci. Času v Kolobrzegu jsme s kolegou básníkem Antoni Matuszkiewiczem využili i k vzájemnému překladu prací. Uprostřed plenéru a v jeho závěru se konala přehlídka prací a krátce po návratu 13. 9. v Kulturním centru v Mioszowě i vernisáž poplenérové výstavy, která zahrnovala práce všech zúčastněných.

Den před tím, rovněž jako součást Dnů křesťanské kultury jsem měla možnost představit svou poezii a fotografie na vernisáži v Bielawě.

Dalším básnickým setkáním bylo už tradiční Setkání s poezií v knihovně v Nové Rudě. Trochu mi je líto, že se v posledních letech za Čechy zúčastním sama.

Za nejvýznamnější mezinárodní literární setkání považuji Varšavský poetický podzim, jehož jsem se zúčastnila poprvé a byla jediným zástupcem z Čech. Nedomáží odhadnou počet všech zúčastněných, nikde se všichni účastníci nesešli. Mezi hosty festivalu byli básníci z Vietnamu, Číny, Srbska, Ruska (mezi nimi nám již známá Jekatěrina Poljanská), Slovenska, Maďarska, Litvy, Rakouska, Dánska a dalších zemí. Dánsko bylo letos v roli hosta výjimečného, kromě samostatného

večera dánské poezie se konal i koncert dánské klavíristky Cristini Bjorkoe. Jako většina účastníků jsem představila krátce svoji poezii na dvou večerech. Zúčastnila jsem se i výjezdu na besedu se studenty do Zieraldowa s Markem Warzskiewiczem (předseda ZLP) a mladou polskou autorkou Agnieszskou Tomczyk-Harasymowicz. Součástí WJP byl i pěkný a zajímavý výlet do rodiště Chopina Zelazowej Woli a do Stawiska, kde žil Iwaszkiewicz.

Je mi trochu líto, že víc a systematictěji nevyužíváme možností spolupráce a kontaktů se zahraničím, přestože právě s Polskem by jazyk nemusel být překážkou.

Věra Kopecká

Zahájení v Mirozowě. První řada zleva: Polské básnířky D. P. Berská, I. Kaczmarczyk, (obě se představily v Přelouči) a naše V. Kopecká.

14. Dny poezie v Broumově

Letos se konaly Dny poezie 18.–20. října. Přihlásilo se 61 zájemců, z Čech, Polska, Slovenska a jeden z Ukrajiny. Skutečnost byla jiná. Přijelo 46 autorů, někteří se omluvili, jiní prostě jen nepřijeli. Je to nezodpovědné vůči pořadatelce Věře Kopecké i ostatním účastníkům. Ze Střediska východočeských spisovatelů se zúčastnilo 9 z 12 přihlášených.

V pátek 18. dopoledne, ještě před zahájením „Dnů“, proběhly tři besedy se školáky. První ve druhé třídě ZŠ, kde paní Halina Kuropatnická, nevidomá básnířka z Wrocławu, četla verše psané Braillovým písmem. Překládala Věra Kopecká. Paní Halina také připravila pro děti krátké ukázky textů psaných Braillovým písmem

a nechala děti vyzkoušet si pohmatem písmo pro nevidomé. Vyprávěla o vynálezci písma, Louis Braillovi. Z reakcí dětí bylo vidět, že je beseda skutečně zaujala. Další beseda probíhala na gymnáziu u starších žáků. Zde se studenty besedovali Danuta Perier-Berska, Irena Kaczmarczyk, Antoni Matuszkiewicz a Věra Kopecká v roli překladatelky, ale též moderátorky a autorky. Poslední z besed naplánovaných na dopoledne se uskutečnila v Kreslírně klášterního gymnázia v areálu kláštera s žáky vybraných tříd ze všech broumovských škol. Připravili ji Kazimierz Burnat, Danuta Berská, Antoni Matuszkiewicz a Věra Kopecká. Podle ohlasu se rovněž vydařila. Studenti měli na přítomné básníky dotazy, mluvili o poezii, bylo vidět skutečný zájem, nejen odezenou hodinu.

Odpoledne si účastníci „Dnů“ společně prohlédli výstavu polské výtvarnice Marie Pachucké, především její gobelíny. Program pokračoval v Kreslírně. Slavnostně ho zahájil Jan Školník, za vedení Agentury pro rozvoj Broumova, která poskytuje akci pravidelně bezplatně sál a přilehlé prostory. Účastníci četli krátké ukázky ze své tvorby. Další části „Dnů“ probíhaly už v Křinicích v bývalé škole sloužící jako ubytovací a školící zařízení.

Po večeri se uskutečnila první dílna na téma „Přísloví jako motto“. Náhodně vytvořené česko-polské čtveřice nejprve k zadanému přísloví hledaly ekvivalenty v obou jazycích a potom na téma z daného přísloví tvořili jednotliví autoři samostatně vlastní báseň.

V první části sobotního dopoledne byli účastníkům krátce představeni dva básníci. Jana Wienerová připomněla osobnost českého básníka Františka Hrubína a Antoni Matuszkiewicz pak polského básníka Mariana Jachimowicze, který velkou část života prožil v nedalekém Walbrzychu.

Program pokračoval inspirativní prožitkovou hrou „Na fotografa“. Účastníci vytvořili dvojice, přičemž jeden byl fotograf, druhý fotoaparát. Fotograf zavázal oči fotoaparátu, odkryl je jen na chvíli, když se mu líbil určitý objekt, nebo část krajiny. Pak se vyměnili. Každý z účastníků „vyfotografoval“ tímto způsobem tři obrázky, které pak sloužily jako náměty pro verše. Následně byly vystaveny portréty účastníků různých tvůrčích dnů, jak je na fotografiích zachytila Věra Kopecká. Každý účastník „Dnů“ si vybral portrét, který se mu líbil. Úkol zněl – zachytit ve verších obraz viděného. Z těchto veršů a fotografií by chtěla autorka fotografií připravit a vydat samostatnou dvojjazýčnou antologii.

Odpoledne v 16.00 hodin se „Dny“ přestěhovaly do Mioszowa, kde se opět představili, tentokrát polským divákům, všichni účastníci Dnů poezie. Centrum kultury při té příležitosti připravilo a zahájilo výstavu fotografií Věry Kopecké. Program otevřela zpívanou poezií Barbara Pachura z Bielawy.

Po návratu do Křinic ve večerním posezení přečetli autoři nově vzniklé verše z dílen.

V neděli, 20. 10. jsme se rozloučili s tím, že se těšíme na 15. „Dny poezie v Broumově“ .

Dny poezie v Broumově byly součástí Východočeského uměleckého maratónu a Polsko-českých dnů křesťanské kultury. Konaly se za podpory Města Broumov, Města Pardubice, Hradeckého kraje, Agentury pro rozvoj Broumavska a Centra Kultury v Mieroszwō.

Olga Novotná

Účastníci Dnů poezie v Broumově před školou v Křinčicích

JIČÍNŠTÍ AUTOŘI VE SLOVENSKÉM MARTINĚ

O jičínských literátech se ví široko daleko, dokonce i na Slovensku. A právě letos uplynulo 10 let od prvních kontaktů s Turčianskou knižnicí v Martině, kde pracuje literární klub Duria. A právě s ním nás pojí desetiletá vzájemná pouta. Ve dnech 20. až 22.září se trojice autorů od nás vypravila opět na Slovensko, aby se zúčastnila 10.Martinské poetické jeseně. Tradiční setkání autorů bylo tentokrát kromě českých a slovenských spisovatelů, obohaceno o tvůrce z Polska a poprvé i z Chorvatska. Jičínská trojice, Ilona Pluhařová, Bohumír Procházka a Václav Franc, se prezentovala na oficiálním čtení přímo v Turčianské knižnici a potom i na neoficiálních „čítačkách“ v prostorách Obecního úřadu v Košťanech nad Turcom, kde se další program odehrával. Prezentovali jsme tvorbu a naše časopisy Kobra a Čaj, informovali o spolupráci s dalšími literárními kluby Krá-

lovéhradeckého kraje a Střediskem východočeských spisovatelů. Ilona Pluhařová se pochlubila novou knihou „Země bledulek“.

Program byl tradičně bohatý, takže jsme vedle literárních akcí navštívili kostel v Turčianském Petru, řezbáře Júliuse Šimona, vyslechli přednášku ke 1150.výročí příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu, vzpomněli jsme na slovenského autora Martina Rázuse a vyslechli Igora Válka, který představil knihu „Nebojsa! A iné rozprávky“, ktorou převyprávěl podle strašidelných pověstí Pavla Emanuela Dobšinského.

Václav Franc

Jičínští autoři v Martině. Zleva: Václav Franc, Ilona Pluhařová a Bohumír Procházka.

VÁCLAV FRANC V DELEGACI KRÁLOVEHRADECKÉHO KRAJE V BÁNSKÉ BYSTRICI

Významným kontaktem se slovenskou kulturou byla moje účast v delegaci Státní a vědecké knihovny z Hradce Králové v Banské Bystrici, kam nás pozvala zdejší Štátná a vedecká knižnica v rámci akce Mesiac českej a slovenskej kultúrnej vzajomnosti. V týdenním pobytu od 14. do 18.října jsem si společně s ostatními členy delegace prohlédl prostory bánskobystrické knihovny v bývalém župním domě, která prošla v nedávné době rozsáhlou rekonstrukcí, takže slouží nejen jako místo, kde si lze půjčit knihu, ale je to především kulturní stánek, kde

můžete navštívit různé výstavy, stále expozice, vzdělávací akce a další kulturně-spoločenské aktivity.

Během pobytu jsme byli přijati paní ředitelkou ŠVK PhDr. Olgou Laukovou, které jsem předal upomínkové předměty a pozdravy od ředitelky Knihovny Václava Čtvrtka v Jičíně Mgr. Jany Benešové a zároveň i svoje knihy a spolkové časopisy. Informoval jsem paní ředitelku o činnosti Střediska východočeských spisovatelů a jeho aktivitách, časopisech Partonyma, Elipsa a Kruh. Potěšilo mě, že doktorka Lauková vzpomenula účast mých předchůdců na těchto již tradičních setkáních, především bývalou předsedkyni SvČS paní Marcellu Marboe.

V rámci pobytu jsme navštívili hrad Slovenská Lupča, zúčastnili se prezentace publikace „Slováci v Srbsku z aspektu kultúry“, vydali jsme se po stopách Boženy Němcové do vesnice Horná Lehota, kde působil slovenský básník Samo Chalúpka, „bloudili“ jsme v Bystrianské jaskyni a zúčastnili jsme se konference Mosty priateľstva.

Možná se ptáte, proč jsem se akce jako člen delegace zúčastnil já literát? Mým hlavním úkolem byl kontakt s literárním klubem LITERA 2. Ve svém vystoupení jsem členy seznámil s literárními spolky v Královéhradeckém kraji a vůbec kulturním děním u nás. A především pak se svou tvorbou, kde jsem na malém autorském čtení představil povídky ze svých knih Svědek neposkvrněného početí, Dobrý zločin a Dvakrát vrtej, jednou trhej.

Zároveň jsem jako host vystoupil na hudebně-poetickém podvečeru „Hudba – šansony – poezie“ s básněmi ze sbírky Autogramy dětství.

Nejdůležitější ale bylo navázání nových kontaktů se slovenskými autory, které bych chtěl postupně představit v našich časopisech KOBRA a ČAJ. Takže se naše kulturní spolupráce bude i nadále úspěšně rozvíjet i v dalších letech.

Václav Franc

Tři vystoupení v Polsku

V Miroszowě se 8.11.uskutečnil večer věnovaný malíři Stanislavu Olszamowskému, jednomu ze zakladatelů Polsko-českého uměleckého klubu. Benefice se konala u příležitosti 55 let jeho tvůrčí činnosti. Mezi mnoha hosty byli i malíři z Čech. Četla jsem tři básně věnované oslavenci, Antonín Matuszkiewicz je přeložil a přečetl polsky. (Obdivovala jsem vitalitu dnes již nevidomého čtyřiaosmdesátiletého malíře.)

Tentýž večer v Bielawě proběhla Noc básníků, jejíž součástí byl i sobotní koncert zpívané poezie. Obojí za účasti hostů z Čech.

Věra Kopecká

- **Dne 12. listopadu se konala beseda v Městské knihovně v Lanškrouně** jako součást Uměleckého maratónu SVČS, na které se představili František Uher

z Havlíčkova Brodu, Miroslav Skačáni z Jihlavy, Jiří Faltus z Lanškrouna a Milan Dušek z Helvíkovic. Celým pořadem zkušeně provázela ředitelka knihovny paní Iva Semlerová, ukázky z tvorby přítomných autorů četli členové místního amatérského divadla v čele se svojí vedoucí paní Růženu Šteflovou. Přítomní vyslechli i hudební vložky kvarteta pod vedením pana Olega Stepasjuka. Akce probíhala v příjemné atmosféře čítárny a protáhla se na téměř tři hodiny.

Beseda v Městské knihovně v Lanškrouně. Zleva: ředitelka I. Semlerová, F. Uher, M. Skačáni, M. Dušek, J. Faltus – autoři a R. Šteflová, vedoucí divadla

- **Ve středu 13. 11. 2013 se v Městské knihovně v Letohradě uskutečnilo autorské čtení básnířky a prozaičky Moniky Hojné z Opočna, prozaika Lubomíra Macháčka z Pardubic a básníka Martina Vídenského z Letohradu. Ukázky literátů hudebně proložila houslistka Markéta Dominikusová. Na akci dorazilo dvacet posluchačů.**

VÝZVA

Sdružení rodáků a přátel Řehče vyhlašuje 13. ročník literární soutěže ŘEHČSKÁ SLEPICE 2014. Motto: Škola – základ Řehče!

UZÁVĚRKA JE V PÁTEK 10. LEDNA 2014.

Soutěž je vypsána ve třech kategoriích:

1. POEZIE na téma: Poezie pro děti. (rozsah: maximálně tři básně do dvou str. A4, psáno na stroji nebo PC)

2. PRÓZA na téma: Historiky ze školy (rozsah: maximálně tři str. formátu A4, stroj a PC)

Vyhlašovatel má na mysli především příspěvky humorné, ve kterých nebude chybět vtip, legrace, nadsázka, ironie, recese, prostě sranda.

3. PÍŠŇOVÝ TEXT na motiv lidové písně: Šel dráteník po ulici. Maximálně tři sloky.

Soutěž je anonymní a je určena neprofesionálním autorům ČR bez věkového omezení.

Soutěžící označí práce vlastním heslem, kategorií a přiloží zalepenou obálku s týmž heslem, v ní uvede jméno a příjmení, rok narození, povolání, adresu a PSČ, svůj podpis. Přiloží soutěžní práci ve 4. výtiscích.

Pokud pošlete zároveň na disketě nebo CD, usnadníte přípravu sborníku. Vyhodnocení autoři obdrží „humorné“ věcné ceny a diplomy.

Vyhlášení výsledků se uskuteční na jaře, pravděpodobně 12. dubna 2014!

Adresa: Dr. Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka. Na obálku uveďte heslo: ŘEHEČSKÁ SLEPICE 2014.

Je možné použít i internetovou cestu: slepice@rehec.cz

Anonymita soutěžícího je pro porotu zachována.

Další informace lze získat na www.rehec.cz.

ANKETA REDAKCE KRUHU

Obrácíme se na členy Střediska východočeských spisovatelů v Pardubicích s několika otázkami, abychom zjistili, jaký mají názor na současný stav čtvrtletníku Kruh. Z důvodu nedostatku finančních prostředků vychází již druhé číslo s omezeným prostorem, snížili jsme počet stránek o 1 AA, vycházíme tedy v rozsahu 56 stránek. I nadále bychom však chtěli zachovat všechny rubriky a stav, který je od samého začátku, že na Kruh mají nárok všichni členové, kteří platí své členské příspěvky. Proto máme zájem o Vaši spolupráci, abychom se i nadále svého úkolu zhostili k Vaši spokojenosti. Uvítáme, když se k otázkám redakce vyjádříte.

1. Jste pro zachování Kruhu v dosavadní podobě? Nebo stačí na stránkách Střediska?
2. Co Vám v něm schází? – Čím k jeho vylepšení chcete přispět? Je třeba některé rubriky zrušit nebo rozšířit?
3. Najde se někdo, kdo by se chtěl na vytváření čtvrtletníku podílet s tím, že by někdy později jeho vydávání převzal?

Očekáváme Vaše odpovědi v průběhu ledna 2014.

Milan Dušek a Jiří Faltus

SLOVO PŘEDSEDY K ANKETĚ

1. Nic proti Kruhu v této podobě nemám, ale z hlediska o.s. je za současných podmínek neufinancovatelný. Čili se nabízí zvýšení členských příspěvků, vydávání Kruhu pouze elektronicky, nebo jen v omezeném nákladu (např. 50 kusů), nebo přeformování Kruhu do druhu periodika, které by získalo podporu tam, kde momentálně Kruh podporu nemá (např. Univerzita Pardubice).
2. Lepší grafická úprava, silnější supervize nad výsledným textem odevzdávaným tiskárně, snaha o zkvalitnění příspěvků.
3. Dá se uvažovat o tom, že by toto měl na starosti některý ze současných (nebo budoucích) redaktorů Partonymy. V Partonymě je zároveň vždy prostor pro příspěvky z řad SVČS. Čili, co vychází v Kruhu, mohlo by vycházet tam, plus již nyní přetiskujeme některé články v rubrice Kruhy, která by v nouzovém stavu mohla pojmout všechny nebeletristické články Kruhů a rubrika Textáž by pod sebe vzala ty beletristické. Financování Partonymy je zcela nezávislé na zdrojích Střediska a časopis podporu obdržel především díky přítomnosti odborné rubriky Kontemplum a spolupráci s katedrou literární kultury a slavistiky UPA.

- **Ještě nedávno blbost nadnášela, teď už jen vynáší.**
- **Žít od výplaty k výplatě znamená – nebýt nikdy bez peněz.**
- **Z anděla strážného se vyklubal mimořádný student policejní akademie.**
- **Fotbaloví hráči nemají nic jiného na práci, než provokovat své fanoušky.**
- **Vždycky než pochopím, kdo z nás, řidičů příjíždějících ke křižovatce má přednost, už jsem za ní.**
- **I v lásce k penězům se očekává rozmnožování.**
- **Dveře bez klíčové dírky nepřitahují ani slepého.**
- **Kdo po alkoholu blbne, měl by ho zřejmě užívat pouze k prevenci.**

Aforismy Jiřího Faltuse

V příštím roce žádné tance,
hlavně myslet na finance,
Paronymu s Kruhem,
brát jak druhu s druhem.
Členům pevné zdraví,
o všech dobré zprávy,
inspirace plné číše,
pero které samo píše,
na besedách velké davy,
honoráře z bájně říše,
co náladu vždycky spraví.
Navrch porci věčné slávy!

pf 2014
přeje redakce Kruhu

OBSAH KRUHU 34

V. Smejkal: Ilustrace – Most do minulosti	1
M. Dušek: Na slovíčko s Lucií Hrochovou.....	2

LITERÁRNÍ ČÁST

M. Kubíček: podzimní kamení, těšení	3
V. Franc: Štědrovečerní host	4
L. Huml: Neděle v domově důchodců	6
J. Miletínová: Korálky	7
A. Kordíková: Kumrán.....	10
L. Macháček: U stánku.....	11
J. Faltus: Proud	13
M. Urbanová: Čerti z Brocné	13
J. Bednářová: střep.....	15
H. Křivánková: Stvořila smyčce, Sběratelka času	16
I. Šindlerová: Jak jsem přestala být krávou	17
M. Marboe: Bitva na Kavčí hoře	18
M. Navrátilová: Laudatio na knihu Bitva na Kavčí hoře	22
V. Kopecká: Když padá sníh.....	22

PĚDSTAVENÍ NOVÝCH ČLENŮ

A. Misař: Dívka nad vodou, Umění deště – medailonek autora	23
L. Rudolfová: Iluze – medailonek autorky	24
F. Zářecký: Román 15 mínus, 4. kapitola – medailonek autora	28
Z. Vošický: Medailonek a fotografie jeho knihy Vysočina shůry	32

HOST KRUHU 34

P. Goszczycki: Druhá báseň nezaměstnaného pekaře	34
--	----

OHLASY A RECENZE

F. Uher: Z nových knih	35
M. Urbanová: Věra Kopecká a její Architektura času	38
M. Dušek: Příběh ze současnosti.....	38
D. Poláková: Slovo čtenářky.....	39

ZAZNAMENÁVÁME – KOMENTUJEME

Nové knížky – Ocenění – Zahájení maratónu – Křest Antalogie – Zprávy z oblasti – Polsko-česká setkávání – Jičínští autoři v Martině - V.Franc v Bánské Bystrici – Tři vystoupení v Polsku – Beseda v Lanškrouně - Výzva – Anketa – Slovo předsedy k anketě - PF do roku 2014..... 40

AFORISMY: Jiří Faltus.....9, 16, 34, 53

FOTKY: Věra Kopecká, Václav Smejkal, Miloslav Dušek jun. a převzaté

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů Pardubice

Ročník IX. – číslo 34 – prosinec 2013

Odpovědní redaktoři: Jiří Faltus, Milan Dušek

Obálka: Jiří Hrabinec, Miloslav Dušek jun.

Vytiskl: OFTIS s. r. o. v Ústí nad Orlicí

Příspěvky do Kruhu 35 zasílejte:

Milan Dušek – Helvíkovice 104, 564 01 Žamberk (próza a publicistika)

e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Jiří Faltus – Zborovská 221, 563 01 Lanškroun (poezie)

e-mail: faltus.jiri@centrum.cz

Elektronicky ve WORDU (v text. Editoru) velikost písma 12, písmo Times New Roman.

Uzávěrka příspěvků: pondělí 14. února 2014

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Pardubice

**Toto číslo vyšlo za přispění MUDr. Štěpánky Fraňkové,
primátorky města Pardubic
a vydavatelství Oftis Ústí nad Orlicí.**

